

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα»

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι ακόλουθοι ορισμοί έχουν την εξής έννοια:

1. Υδατορέματα ή υδατορεύματα ή ρέματα : οι φυσικές ή διευθετημένες διαμορφώσεις της επιφάνειας του εδάφους που είναι κύριοι αποδέκτες των υδάτων της επιφανειακής απορροής και διασφαλίζουν τη διόδυσή τους **προς άλλους υδάτινους αποδέκτες** σε χαμηλότερες στάθμες. Στην έννοια του υδατορέματος δεν περιλαμβάνονται τα εγχειοβελτιωτικά έργα, όπως αρδευτικές και αποστραγγιστικές τάφροι,
2. Μικρά υδατορέματα (μισγάγγειες) : οι αποδέκτες των υδάτων της επιφανειακής απορροής, με έκταση λεκάνης απορροής υδατορέματος μικρότερης ή ίσης του 1,0 τ.χ., όταν βρίσκονται εκτός ορίων κατοικημένης περιοχής, ή μικρότερης ή ίσης των 0,50 τ.χ. όταν βρίσκονται εντός ορίων κατοικημένης περιοχής. Ως σημείο έναρξης της μέτρησης της λεκάνης απορροής υδατορέματος ορίζεται κάθε σημείο της βαθιάς γραμμής του μικρού υδατορέματος.
3. Κοίτη : η φυσική ή διευθετημένη διαμόρφωση του εδάφους στην οποία ρέει μόνιμα ή περιοδικά το νερό του υδατορέματος. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια αυτή οι περιοχές μόνιμης ή περιοδικής κατάκλυσης των υγροτόπων.
4. Όχθη : η γραμμή που ενώνει τα άνω άκρα κάθε πρηνούς της κοίτης (φρύδι), όπου αυτή αποτελεί διακριτό μορφολογικό στοιχείο του περιβάλλοντος χώρου του υδατορέματος.
5. Βαθιά γραμμή ή άξονας : η γραμμή που ενώνει, τα βαθύτερα σημεία της κοίτης του υδατορέματος. Αν η φυσική κοίτη έχει αντικατασταθεί με τεχνικό έργο, βαθιά γραμμή νοείται ο άξονας του τεχνικού έργου.
6. Παροχή σχεδιασμού : η παροχή πλημμύρας, όπως υπολογίζεται για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς (T), με την οποία θα μελετηθεί η δίαιτα του υδατορέματος και τα πιθανά αντιπλημμυρικά έργα, με βάση την οποία θα καθοριστούν οι γραμμές πλημμύρας.

7. Γραμμές πλημμύρας : οι γραμμές και από τις δύο πλευρές της βαθιάς γραμμής του υδατορέματος, που προκύπτουν ύστερα από την υδραυλική μελέτη και περικλείουν τη ζώνη πλημμύρας.
8. Ζώνη πλημμύρας : η εδαφική περιοχή η οποία κατακλύζεται από τα πλημμυρικά νερά για συγκεκριμένη κάθε φορά περίοδο επαναφοράς και περικλείεται από τις γραμμές πλημμύρας.
9. Οριογραμμές υδατορέματος : οι πολυγωνικές γραμμές και από τις δύο πλευρές της βαθιάς γραμμής του υδατορέματος, που περιβάλλουν σωρευτικά: α) τις όχθες του υδατορέματος, β) τις γραμμές πλημμύρας και γ) οποιοδήποτε φυσικό ή τεχνητό στοιχείο, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του υδατορέματος, το οποίο έχει περιβαλλοντική αξία και χρήζει προστασίας.
10. Καθορισμός των οριογραμμών : η αποτύπωση των οριογραμμών στο οριζοντιογραφικό και υψομετρικό διάγραμμα που προβλέπεται στην περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 2.
11. Οριοθέτηση : Η διαδικασία και η επικύρωση, του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 3, με στόχο την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απορροής των επιφανειακών νερών και την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος.
12. Ζώνη υδατορέματος : η εδαφική περιοχή που περικλείεται από τις οριογραμμές του υδατορέματος.
13. Διευθέτηση υδατορέματος : η επέμβαση στο υδατόρεμα, με την εκτέλεση των αναγκαίων έργων με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών. Στα έργα αυτά περιλαμβάνεται και η εκτροπή του υδατορέματος καθώς και η υποκατάστασή του με κλειστό ή ανοιχτό τεχνικό έργο στην ίδια ή διαφορετική θέση.

Άρθρο 2

Φάκελος Οριοθέτησης- Πρόταση οριοθέτησης

- 1) Για την οριοθέτηση των υδατορεμάτων απαιτείται η εκπόνηση και υποβολή σε συμβατική και ηλεκτρονική μορφή Φακέλου Οριοθέτησης, ο οποίος περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
  - α) Οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα αποτύπωσης του προς οριοθέτηση υδατορέματος, σε κατάλληλη κλίμακα, το οποίο εξαρτάται από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987 (ΕΓΣΑ 87), με αναγραφή των κτηματολογικών στοιχείων που κατά περίπτωση τυχόν απαιτούνται .

β) Υδρολογική και Υδραυλική μελέτη με τις οποίες περιγράφονται οι συνθήκες στη λεκάνη απορροής του υδατορέματος, υπολογίζεται η πλημμυρική παροχή και προσδιορίζονται οι γραμμές πλημμύρας στο τμήμα του υδατορέματος που οριοθετείται. Αν στην Υδραυλική μελέτη προβλέπονται έργα διευθέτησης, στο τοπογραφικό διάγραμμα που αναφέρεται στην περίπτωση α, αποτυπώνονται επιπλέον και οι γραμμές πλημμύρας, που προκύπτουν με την κατασκευή των εν λόγω έργων. Για τα έργα αυτά σε επίπεδο Προμελέτης σχεδιασμού εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις με ενέργειες και επεμβάσεις που προτείνονται, κατά το δυνατόν φιλικές στο περιβάλλον, και καθορίζονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών.

γ) Συνοπτική Τεχνική Έκθεση η οποία περιλαμβάνει:

αα)) στοιχεία σχετικά με τις γεωλογικές, γεωμορφολογικές συνθήκες της περιοχής του προς οριοθέτηση υδατορέματος,

ββ) έκθεση περιβάλλοντος, στην οποία περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της προς οριοθέτηση περιοχής και της λεκάνης απορροής του υδατορέματος. Στην σχετική έκθεση εντοπίζονται και αξιολογούνται τα σημαντικότερα στοιχεία της περιοχής, που επηρεάζουν συνολικά το υδατόρεμα και επηρεάζονται από αυτό, και περιγράφεται η οικολογική κατάσταση του υδατορέματος σε ολόκληρο το μήκος του.

δ) Πρόταση για τον καθορισμό των οριογραμμών (πρόταση οριοθέτησης) του υδατορέματος, με βάση τις μελέτες και τα στοιχεία που προβλέπονται στα ανωτέρω εδάφια της παρούσας παραγράφου, η οποία συνοδεύεται και από τις προτάσεις για τυχόν έργα διευθέτησης. Η πρόταση αυτή απεικονίζεται στο τοπογραφικό διάγραμμα της περίπτωσης α της παρ. 1 και περιλαμβάνει :

αα) τις γραμμές πλημμύρας για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς, χωρίς την κατασκευή έργων διευθέτησης

ββ) τις γραμμές πλημμύρας με την κατασκευή τυχόν έργων διευθέτησης και

γγ) τις οριογραμμές του υδατορέματος χωρίς έργα διευθέτησης αλλά και με έργα διευθέτησης .

Στην ανωτέρω πρόταση συμπεριλαμβάνονται και οι παρεμβάσεις που τυχόν απαιτούνται με σκοπό την προσπέλαση στο υδατόρεμα για τη συντήρηση του και την κατασκευή έργων διευθέτησης καθώς και την ενδεχόμενη μελλοντική επέκταση των έργων διευθέτησης.

2. Στη σύνταξη του Φακέλου Οριοθέτησης λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα, οι όροι, οι περιορισμοί και οι δεσμεύσεις που τυχόν προβλέπονται:

α) στο σχέδιο διαχείρισης της λεκάνης απορροής ποταμού, στην οποία υπάγεται το προς οριοθέτηση υδατόρεμα, που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 10 του π.δ. 51/2007 (Α 54'), καθώς και

β) στο σχέδιο διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας της εν λόγω περιοχής λεκάνης απορροής και στους χάρτες κινδύνου και επικινδυνότητας πλημμύρας που συντάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της υπ' αριθ. 31822/1542/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών-Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Προστασίας του Πολίτη (Β 1108 ').

3. Η οριοθέτηση μπορεί να γίνεται και σε τμήματα των υδατορεμάτων (τμηματική οριοθέτηση). Στην περίπτωση αυτή ο Φάκελος Οριοθέτησης, συνοδεύεται από υδρολογική μελέτη για το σύνολο του ανάντη τμήματος του υδατορέματος, από υδραυλική μελέτη στην οποία λαμβάνεται υπόψη το σύνολο της λεκάνης απορροής του υδατορέματος μέχρι το σημείο οριοθέτησης, για τον ασφαλή προσδιορισμό των γραμμών πλημμύρας, καθώς και από έκθεση περιβάλλοντος για την προς οριοθέτηση περιοχή

4. Ο Φάκελος Οριοθέτησης μπορεί να συντάσσεται με μέριμνα:

α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.), ή

β) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.), ή

γ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ή

δ) της Περιφέρειας, ή

ε) του οικείου ΟΤΑ ή

στ) φυσικών ή νομικών προσώπων

Στην Περιφέρεια Αττικής, για τις ανωτέρω γ, δ, ε, και στ περιπτώσεις, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής του άρθρου 140 του ν. 4070/2012 (Α 82), όπως ισχύει.

Τα δικαιολογητικά του Φακέλου Οριοθέτησης συντάσσονται και υπογράφονται από μελετητές που διαθέτουν τα απαιτούμενα από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία προσόντα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του περιεχομένου του Φακέλου Οριοθέτησης καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Με την ως άνω Απόφαση καθορίζονται και οι τεχνικές προδιαγραφές της υδραυλικής μελέτης

που απαιτείται για την προσωρινή οριοθέτηση της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος.

Άρθρο 3 **Διαδικασία Οριοθέτησης**

A. Διαδικασία Οριοθέτησης των υδατορεμάτων χωρίς κατασκευή έργων διευθέτησης επ' αυτών:

1. Ο Φάκελος Οριοθέτησης ελέγχεται και θεωρείται από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 αρχές, εκτός από τις περιπτώσεις ε και στ της ίδιας παραγράφου όπου ο Φάκελος Οριοθέτησης ελέγχεται και θεωρείται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της αρμόδιας Περιφέρειας εντός προθεσμίας τριάντα εργασίμων ημερών από την υποβολή του.

2. Μετά τη θεώρηση του Φακέλου Οριοθέτησης καθορίζονται, στο διάγραμμα της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 2 οι οριογραμμές του υδατορέματος, ως εξής:

2.1α. από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκτός αν με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ορίζεται άλλη προς τούτο αρμόδια Υπηρεσία. Για τη θεώρηση απαιτείται γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή και άλλης κατά περίπτωση Υπηρεσίας, όπως Αρχαιολογικής, Δασικής.

Η ως άνω διαδικασία εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που ο Φάκελος Οριοθέτησης συντάσσεται από τις Υπηρεσίες ή φορείς των περιπτώσεων γ, δ, ε και στ της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

2.1β. από τη Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή και άλλης κατά περίπτωση συναρμόδιας Υπηρεσίας όπως Αρχαιολογικής, Δασικής, σε περίπτωση που ο Φάκελος Οριοθέτησης συντάσσεται με μέριμνα των Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής.

2.1γ. από τη Δ/ση Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων, κατόπιν γνωμοδότησης της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή και άλλης κατά περίπτωση συναρμόδιας Υπηρεσίας όπως Αρχαιολογικής, Δασικής, σε περίπτωση που ο Φάκελος Οριοθέτησης

συντάσσεται με μέριμνα των Υπηρεσιών του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων.

Οι γνωμοδοτήσεις των συναρμόδιων υπηρεσιών που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους (2.1α, 2.1β, 2.1γ) παρέχονται εντός χρονικού διαστήματος σαράντα πέντε εργασίμων ημερών από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου. Στην περίπτωση που η παραπάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη η αρμόδια αρχή καθορίζει τις οριογραμμές χωρίς τη γνώμη των Υπηρεσιών αυτών.

2.2 Σε περίπτωση που τμήμα του προς οριοθέτηση υδατορεύματος εμπίπτει, εν μέρει ή στο σύνολό του σε περιοχές NATURA 2000, ο φάκελος Οριοθέτησης διαβιβάζεται για γνωμοδότηση και στην αρμόδια για την προστασία της φύσης Υπηρεσία, Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, καθώς και στον κατά περίπτωση αρμόδιο Φορέα Διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής.

2.3 Για τον καθορισμό των οριογραμμών απαιτείται γνώμη του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, σε χρονικό διάστημα ενός μηνός από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου. Στην περίπτωση που η παραπάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αρμόδια αρχή καθορίζει τις οριογραμμές χωρίς τη γνώμη αυτή.

3. Μετά την ανωτέρω διαδικασία εκδίδεται πράξη επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος (οριοθέτηση) από:

3.1 τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην περίπτωση 2.1α του παρόντος άρθρου, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

3.2 τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στην περίπτωση 2.1β του παρόντος άρθρου, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας,- Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού- του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

3.3 τον Υπουργό Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων στην περίπτωση 2.1γ του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας, Δ/ση Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) -της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων. Η πράξη επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος συνοδεύεται από το τοπογραφικό διάγραμμα της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Κατ' εξαίρεση, όταν το προς οριοθέτηση τμήμα του υδατορέματος ευρίσκεται σε κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο ή σε παραδοσιακό οικισμό, ή σε δάση ή σε

περιοχές που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, η επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος γίνεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού. Για την έκδοση απαιτείται η προηγούμενη εισήγηση της Δ/σης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όταν ο Φάκελος Οριοθέτησης συντάσσεται με μέριμνα της Υπηρεσίας αυτής, ή της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν ο Φάκελος Οριοθέτησης συντάσσεται με μέριμνα της Υπηρεσίας αυτής καθώς και στις περιπτώσεις δ, ε, στ της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του παρόντος.

Στην περίπτωση 2.1α της παρ. 2 του παρόντος ο φάκελος με τη θεωρημένη μελέτη οριοθέτησης καθώς και τις προβλεπόμενες κατά περίπτωση γνωμοδοτήσεις διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης προς τη Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής. προκειμένου η Υπηρεσία αυτή να μεριμνήσει για τη διαδικασία έκδοσης του οικείου προεδρικού διατάγματος.

5. Στις περιπτώσεις έγκρισης ή τροποποίησης σχεδίου πόλης και οικισμών ή έγκρισης πολεοδομικής μελέτης Οικοδομικών Συνεταιρισμών και Ιδιωτικών Πολεοδομήσεων, η οριοθέτηση των υδατορεμάτων που εμπíπτουν σ' αυτά , μπορεί να γίνεται με τη διοικητική πράξη έγκρισης ή τροποποίησης του σχεδίου ή της έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης, αντίστοιχα. Και στην περίπτωση αυτή η διαδικασία οριοθέτησης ολοκληρώνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα άρθρα 2 και 3 του παρόντος.
6. Η διαδικασία οριοθέτησης των υδατορεμάτων δεν υπάγεται σε καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης του ν.4014/2011 (Α' 209) και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή αυτού, εκτός αν πρόκειται για έργα διευθέτησης/ αντιπλημμυρικά έργα τα οποία προβλέπονται για την οριοθέτηση υδατορέματος.

B. Διαδικασία Οριοθέτησης υδατορέματος σε περίπτωση έργων διευθέτησης επ' αυτού :

1. Σε περίπτωση που από την υδραυλική μελέτη του φακέλου της οριοθέτησης, προβλέπονται έργα διευθέτησης/ αντιπλημμυρικά έργα τα οποία κατατάσσονται στην Α' κατηγορία έργων σύμφωνα με την 1958/13-1-2012 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (B' 21'), όπως εκάστοτε ισχύει, τότε για την έγκριση της υδραυλικής μελέτης απαιτείται η

τήρηση της διαδικασίας έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων των έργων αυτών από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση υπηρεσία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

1.1 Στην ως άνω περίπτωση η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) των έργων διευθέτησης περιλαμβάνει επιπλέον την πρόταση οριοθέτησης για τον καθορισμό των οριογραμμών του υδατορέματος καθώς και συνοπτική έκθεση του φακέλου οριοθέτησης..

1.2 Σε κάθε περίπτωση πριν την εκτέλεση τεχνικών έργων πλησίον υδατορέματος απαιτείται ο καθορισμός των οριογραμμών (οριοθέτηση) του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Μετά την έκδοση της Α.Ε.Π.Ο. ολοκληρώνεται η διαδικασία οριοθέτησης του υδατορέματος, σύμφωνα με τα εδάφια 2 και 3 της παραγράφου Α του παρόντος.

2. Στην περίπτωση που τα προβλεπόμενα από την υδραυλική μελέτη για την οριοθέτηση έργα διευθέτησης κατατάσσονται στην Β΄ κατηγορία της 1958/13-1-2012 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όπως εκάστοτε ισχύει, τότε για την έγκριση της υδραυλικής μελέτης απαιτείται η τήρηση διαδικασίας υπαγωγής στις προβλεπόμενες στο άρθρο 8 του ν.4014/2011 Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) για την κατηγορία των έργων αυτών.
3. Εφόσον για την εξασφάλιση της τεχνικής αρτιότητας και της ασφαλούς λειτουργίας έργων προτείνεται διευθέτηση της ροής υδάτων σε άλλη θέση (εκτροπή υδατορέματος) η οριοθέτηση υλοποιείται στη νέα θέση του υδατορέματος, καθώς και στην παλιά, εφόσον από τη μελέτη προβλέπεται η διατήρηση της υφιστάμενης κοίτης.

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις από την οριοθέτηση

Δεν απαιτείται οριοθέτηση των υδατορεμάτων :

1.1. για την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών άρσης προσχώσεων, εξαιρουμένων των αμμοληψιών, καθαρισμού κοίτης, συντήρησης και αποκατάστασης καθώς και επισκευής υφισταμένων αντιπλημμυρικών έργων. Ως καθαρισμός – άρση προσχώσεων κοίτης υδατορέματος νοείται κάθε έργο, με εξαίρεση τις αμμοληψίες, που αποσκοπεί στον καθαρισμό της κοίτης από φερτά υλικά ή άλλα εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων του υδατορέματος.

1.2. για την εκτέλεση εργασιών καθαίρεσης αυθαιρέτων κατασκευών.

1.3. για την κατασκευή φραγμάτων, υδροληψιών, υδροηλεκτρικών σταθμών, εφόσον αυτοί βρίσκονται πάνω στο σώμα του φράγματος καθώς και αναβαθμών συγκράτησης φερτών υλών στις ορεινές κοίτες.

1.4. για την κατασκευή, ή επισκευή ή καθαίρεση γεφυρών και οχετών, καθώς και άλλων έργων προστασίας θεμελιώσεων γεφυρών, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά συνοδεύονται από υδραυλική μελέτη με την οποία καθορίζονται οι γραμμές πλημμύρας για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς και εντοπίζονται οι επιπτώσεις από την κατασκευή των έργων, στην ομαλή ροή των πλημμυρικών παροχών. Στην περίπτωση αυτή η πάκτωση των ακρόβαθρων των γεφυρών, υλοποιείται έξω από τις εν λόγω γραμμές πλημμύρας.

1.5. για την κατασκευή έργων υποδομής που δεν επηρεάζουν την υφιστάμενη φυσική ή διαμορφωμένη κοίτη του υδατορέματος και γενικά την παροχεταιυτικότητα του, όπως σίφωνες και υπόγειοι αγωγοί καθώς και αγωγοί υδροληψίας και διάθεσης αποβλήτων.

1.6. για την κατασκευή των έργων ορεινής υδρονομίας, εκτός από τις περιπτώσεις που οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες τεκμηριωμένα κρίνουν απαραίτητη την οριοθέτηση, λόγω κατασκευής συγκεκριμένου έργου καθώς και δασοτεχνικών έργων.

1.7. για έργα και δραστηριότητες που εξυπηρετούν σκοπούς Εθνικής Άμυνας, καθώς και έργα ή δραστηριότητες που απαιτούνται για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρ. 1 του ν. 4014/2011

- 2) Για μικρά υδατορέματα –μισγάγγειες- όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος, δεν απαιτείται η οριοθέτησή τους και παραμένουν στην φυσική τους κατάσταση προστατευόμενα ως ζώνες υδατορέματος, εκτός της εξαιρετικής περίπτωσης που συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η οριοθέτησή τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της Δ/σης Υδάτων και της Δ/σης Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3 του παρόντος. Για τις περιπτώσεις μικρών υδατορέματων –μισγαγγειών εντός της Περιφέρειας Αττικής απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής του άρθρου 140 του ν.4070/2012 (82 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΛΟΙΠΕΣ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 5

Ειδικές διατάξεις

1) Τα υδατορέματα των οποίων οι οριογραμμές έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.880/1979 (Α' 58), και του άρθρου 5 του ν.3010/2002 (Α' 91), εφόσον έχει επέλθει σημαντική μεταβολή των πραγματικών υδραυλικών, περιβαλλοντικών και πολεοδομικών δεδομένων βάσει των οποίων έγινε η αρχική οριοθέτηση, μπορεί να οριοθετούνται εκ νέου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Για την κίνηση της διαδικασίας οριοθέτησης απαιτείται, στην περίπτωση αυτή, απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του παρόντος

2) Στα υδατορέματα που οι οριογραμμές τους δεν έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις μπορεί, κατ' εξαίρεση, ύστερα από αίτημα ενδιαφερόμενου –επισπεύδοντα, φορέα ή ιδιώτη, για έκδοση οικοδομικής άδειας δόμησης πλησίον αυτών, να γίνει από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 3, προσωρινή οριοθέτηση, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

2.1 της υποβολής, με μέριμνα του ενδιαφερόμενου φορέα ή ιδιώτη, υδραυλικής μελέτης για το σύνολο της λεκάνης απορροής του υδατορέματος μέχρι του σημείου της προσωρινής οριοθέτησης, η οποία συντάσσεται από αρμόδιο μελετητή,

2.2 του ορισμού σε τοπογραφικό διάγραμμα, με βάση την ανωτέρω υδραυλική μελέτη και με βάση τη φυσική διαμόρφωση του υδατορέματος, χωρίς έργα διευθέτησης, των γραμμών πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς πενήντα ετών και

2.3 του ελέγχου και της θεώρησης τόσο της ανωτέρω υδραυλικής μελέτης όσο και του τοπογραφικού διαγράμματος με τις προτεινόμενες γραμμές πλημμύρας, από την Τεχνική Υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, η οποία και ενημερώνει και τη Δ/ση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Σε κάθε περίπτωση η δόμηση επιτρέπεται εκτός των ως άνω γραμμών πλημμύρας και των όχθων του υδατορέματος και σε απόσταση από αυτές που καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν.4067/2012 (Α'79), με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο άρθρο 8 του παρόντος νόμου.

3. Τμήματα υδατορεμάτων, εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εντός ορίων οικισμών, που κατ' εξαίρεση προτείνονται να διευθετηθούν με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, οριοθετούνται με ελάχιστο όριο το εύρος καταλήψεως των τεχνικών έργων. Η επιφάνεια της ζώνης του υδατορέματος πάνω από την κλειστή διευθετημένη διατομή, χαρακτηρίζεται κοινόχρηστος χώρος, ο οποίος δεν προσμετράται στο απαιτούμενο ποσοστό κοινόχρηστων χώρων της πόλης ή του οικισμού, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις.
4. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση τηρείται συμβατικό και ηλεκτρονικό αρχείο με ευθύνη των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, στο οποίο καταχωρούνται οι διοικητικές πράξεις οριοθέτησης υδατορεμάτων συνοδευόμενες από τους αντίστοιχους φακέλους οριοθέτησης. Τα αρχεία οριοθετήσεων που τηρούνταν μέχρι σήμερα από άλλες Υπηρεσίες, με ευθύνη τους, μεταφέρονται εντός ενός εξαμήνου στις Διευθύνσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.
5. Στην παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3982/2011 **μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθενται εδάφια ως ακολούθως:**
«Εντός των επιχειρηματικών πάρκων ή των οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που διέπονται από τις διατάξεις του ν.4458/1965, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.742/1977, του ν. 2545/1997, καθώς και τις διατάξεις του παρόντος νόμου επιτρέπεται η διευθέτηση υδατορεμάτων ιδίως για λόγους υδραυλικής λειτουργίας. Η νέα διευθετημένη κοίτη θα έχει εμβαδόν τουλάχιστον ίδιο με το εμβαδόν της αρχικής κοίτης του ρέματος. Η οριοθέτηση/διευθέτηση του υδατορέματος θα εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με απόφαση του ιδίου, θα πιστοποιείται και η ολοκλήρωση της κατασκευής των έργων διευθέτησης.
Μετά την κατά τ' ανωτέρω πιστοποίηση ολοκλήρωσης των έργων διευθέτησης η επιφάνεια της αρχικής κοίτης δύναται να αποτελεί έκταση προς πολεοδόμηση και δύναται να καθορίζονται σ' αυτήν χρήσεις σύμφωνα με το ΠΔ23.2/6.3.1987(ΦΕΚ166Δ). »

Άρθρο 6

Ενιαία βάση δεδομένων

Οι διοικητικές πράξεις και οι αιτήσεις για την οριοθέτηση, οριστική ή προσωρινή, του παρόντος νόμου καταχωρούνται σε ενιαία βάση δεδομένων σε πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. ή άλλης αρμόδιας δημόσιας αρχής, η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο αυτό. Η

βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος συνδέεται με τη βάση δεδομένων και τα υπόβαθρα του Εθνικού Κτηματολογίου. Η ενημέρωση των στοιχείων γίνεται από το αρμόδιο, κάθε φορά, για την έκδοση της πράξης όργανο, χωρίς χρονική υστέρηση.

Για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής προστασίας του οικιστικού περιβάλλοντος και την καταγραφή των σχετικών δράσεων της πολιτείας, εγκαθίσταται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δυναμικό σύστημα αναφορών και γραφημάτων για τη λήψη επιχειρησιακών δεδομένων. Κάθε έτος παράγονται, από την αρμόδια για το πληροφοριακό σύστημα αρχή, δείκτες και στατιστικά για την παρακολούθηση οριοθέτησης των υδατορεμάτων.

Με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την τεχνική λειτουργία και τη δημιουργία των βάσεων δεδομένων για την εφαρμογή του παρόντος. Από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις παρακολουθούνται ηλεκτρονικά, μέσω πληροφοριακού συστήματος, οι διαδικασίες ολοκλήρωσης, ο χρόνος υποβολής των αιτήσεων, ο χρόνος έκδοσης των εγκρίσεων καθώς και η διαδικασία και η πορεία υλοποίησης τυχόν έργων που απαιτούνται.

Άρθρο 7

Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας

1. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθώς επίσης και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων και οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, μπορεί να μελετούν και να εκτελούν έργα διευθέτησης/ αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης σε υδατορέματα ή να τα αναθέτουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες –μελέτης, ανάθεσης και εκτέλεσης έργων διευθέτησης/ αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης - και στους ακόλουθους φορείς:
  - 2.1** στους οικείους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,

2.2 στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,

2.3 στις οικείες Περιφέρειες, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος

Σε περίπτωση που το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται μέσα στα διοικητικά όρια περισσότερων Περιφερειών με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθεται η μελέτη και η εκτέλεση των έργων διευθέτησης/ αντιπλημμυρικής προστασίας και των εργασιών συντήρησης στις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας, για το τμήμα του υδατορέματος που βρίσκεται μέσα στα διοικητικά τους όρια.

3.1 Κατ' εξαίρεση, έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας υδατορεμάτων μπορεί να πραγματοποιούνται και από ιδιώτες. Στην περίπτωση αυτή υποβάλλονται στην αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας:

α) σχετική αίτηση του ενδιαφερόμενου,

β) φάκελος οριοθέτησης του υδατορέματος,

γ) πρόταση για τον καθορισμό των οριογραμμών.

δ) η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία περιβαλλοντική άδεια ή έγκριση των έργων διευθέτησης, αν απαιτούνται

3.2 Η αρμόδια ως άνω Τεχνική Υπηρεσία αφού ελέγξει και θεωρήσει τη μελέτη οριοθέτησης, τη διαβιβάζει στην αρμόδια Υπηρεσία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας οριοθέτησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα **στις περιπτώσεις 2 και 3 της παραγράφου 2 του άρθρου 3. του παρόντος**

Ο φάκελος οριοθέτησης, η μελέτη περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων διευθέτησης και η υλοποίηση των έργων χρηματοδοτούνται από τον επισπεύδοντα ιδιώτη.

Άρθρο 8

Καθορισμός τιμολογίων ΕΥΑΘ

Το άρθρο 21 του Ν. 2937/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Τα τιμολόγια των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών και χρηστών καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο πλαίσιο εφαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007 (Α` 54). Οι αποφάσεις αυτές έχουν πενταετή διάρκεια και εκδίδονται στο τέλος κάθε περιόδου για κάθε επόμενη πενταετία.

2. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., η οποία εγκρίνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δύναται να καθορίζεται ειδικό τιμολόγιο υδρεύσεως ή αποχετεύσεως για τους κατοίκους, τις επιχειρήσεις και τους εν γένει χρήστες, οι οποίοι εξυπηρετούνται εξ ιδίου δικτύου είτε υδρεύσεως είτε αποχετεύσεως, ανεξάρτητου του ενιαίου τοιούτου της Εταιρείας.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

1.Επικυρώσεις του καθορισμού των οριογραμμών υδατορεμάτων οι οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εκκρεμούν στις αρμόδιες Υπηρεσίες και εμπίπτουν στην εξαίρεση της παραγράφου 4 του άρθρου 3, ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.

2. Επικυρώσεις του καθορισμού των οριογραμμών υδατορεμάτων οι οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εκκρεμούν στις αρμόδιες Υπηρεσίες και δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του παρόντος δύναται να ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έναρξης της διαδικασίας καθορισμού ή με τις διατάξεις του παρόντος

3. Μέχρι την έκδοση της απόφασης των Υπουργών της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του παρόντος, με την οποία θα καθοριστούν οι τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης των δικαιολογητικών του Φακέλου Οριοθέτησης, εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στις υφιστάμενες σχετικές διατάξεις.

4. Έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν.4067/2012, οι αποστάσεις δόμησης από τις γραμμές πλημμύρας που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθ. 5 του παρόντος ορίζονται ως εξής:

- για τις εντός σχεδίου και εντός ορίων οικισμών περιοχές, απόσταση 10 μέτρων από κάθε μία των γραμμών πλημμύρας και
- για τις εκτός σχεδίου περιοχές, απόσταση 20 μέτρων από κάθε μία των γραμμών πλημμύρας.

Άρθρο 10

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν.880/1979 (Α' 58 '), β) η παράγραφος 2 του άρθρου 6 της Απόφασης 3046/304/1989 του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Κτιριοδομικός Κανονισμός, (Δ' 59)

γ) κάθε άλλη διάταξη που τελεί σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β «Ρυθμίσεις πολεοδομικών θεμάτων»

Άρθρο 11

1. Το άρθρο 47Α του Ν.4067/2012 (Α 79/2012) όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 4122/2013 (Α 49/2013) αντικαθίσταται ως εξής :

“Αν μέχρι την ημερομηνία ενάρξεως του ν.4067/2012 έχει υποβληθεί φάκελος για την έκδοση διοικητικής πράξης άδειας εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1577/1985 ως τροποποιήθηκε, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, η προθεσμία έκδοσης παρατείνεται έως 08.02.2015.”

2. Το τέταρτο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 45 του Ν.4030/2011 αντικαθίσταται ως εξής :

“ Αν μέχρι τη δημοσίευση του Ν.4030/2011 (Α 249/2011) έχει υποβληθεί φάκελος για την έκδοση διοικητικής πράξης άδειας εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών η προθεσμία έκδοσής της παρατείνεται έως 08.02.2015.”

3. “Η ισχύς των οικοδομικών αδειών **οι οποίες λήγουν εντός του 2014** παρατείνεται κατά τρία έτη.

4. Η ισχύς των αδειών επισκευής κτισμάτων σε σεισμόπληκτες και πυρόπληκτες περιοχές που εκδόθηκαν σύμφωνα με ειδικές ρυθμίσεις Υπουργικών Αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση του Ν.1190/1981 (Α' 203), ως ισχύει, και οι οποίες δεν είχαν λήξει την 1.3.2011 παρατείνεται έως 08.02.2015.

5. Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης που εκδόθηκαν μετά τις 06.10.2013 και μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος από ενεργειακούς επιθεωρητές με προσωρινή άδεια θεωρούνται έγκυρα για κάθε συνέπεια.”

Άρθρο 12

Άδειες Δόμησης Εκκλησιαστικών Ακινήτων της Εκκλησίας Κρήτης

1. Για την έκδοση της άδειας δόμησης και της έγκρισης δόμησης ακινήτων των νομικών προσώπων του ν. 4149/1961 (Α' 41) "Περί Καταστατικού Χάρτη Νόμου της εν Κρήτη Ορθοδόξου Εκκλησίας και άλλων τινών διατάξεων" εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.4030/2011(Α' 249)

2. Ειδικώς για κάθε οικοδομική εργασία που αφορά σε Ιερούς Ναούς, Ιερές Μονές, Μητροπολιτικά Μέγαρα (ένα (1) σε κάθε Μητρόπολη), που ανήκουν αποκλειστικά και μόνο σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 4149/1961 ειδικά όσον αφορά τον περίβολο και ό,τι περικλείεται εντός αυτού και εξυπηρετεί την κοινοβιακή ζωή, η έγκριση δόμησης εκδίδεται από τη Διεύθυνση Οικοδομικών και Κτιριακών Κανονισμών (Δ.Ο.Κ.Κ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

3. Για τα ως άνω έργα η γνωμοδότηση επί των αρχιτεκτονικών μελετών εκδίδεται πριν την έγκριση δόμησης από το Κεντρικό Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Ε.Κ.Α.) της επόμενης παραγράφου κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη.

4. Συστήνεται στην Εκκλησία της Κρήτης Κεντρικό Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Ε.Κ.Α), που αποτελείται από:

- α) κληρικό ή Καθηγητή Αρχιτεκτονικής σε Πολυτεχνική Σχολή, ως Πρόεδρο,
- β) έναν Αρχιτέκτονα, υπάλληλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που ορίζεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του,
- γ) έναν Αρχιτέκτονα εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε.,
- δ) έναν Αρχιτέκτονα Μηχανικό, μέλος Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι.,
- ε) έναν Πολιτικό Μηχανικό ή Μηχανολόγο Μηχανικό ή Ηλεκτρολόγο Μηχανικό, μέλος Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. αναλόγως προς το θέμα της συνεδρίας,
- στ) έναν αγιογράφο ή ξυλογλύπτη ή μαρμαρογλύπτη αναλόγως προς το θέμα της συνεδρίας.

Ο Πρόεδρος, τα μέλη, με τους αναπληρωτές τους (πλην της περίπτωσης β') και ο γραμματέας του Συμβουλίου διορίζονται από την Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης με διετή θητεία, η οποία δύναται να ανανεώνεται.

5. Μετά την έγκριση δόμησης η άδεια δόμησης και η άδεια καθιερώσεως ή χρήσης εκδίδεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου από την Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) της Εκκλησίας Κρήτης της παρ.6 του παρόντος άρθρου. Για την έναρξη εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών, πέραν όσων προβλέπονται στις διατάξεις

του παρόντος νόμου, η άδεια δόμησης αποστέλλεται στην κατά τόπον αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης και αποτελεί αρχείο της για την εκκίνηση της διαδικασίας ελέγχου των κατασκευών κατά τις διατάξεις του ν. 4030/2011.

6. Συστήνεται στην Εκκλησία Κρήτης Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Δόμησης του ν. 4030/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν, και εκδίδει την άδεια δόμησης χωρικής δικαιοδοσίας της Εκκλησίας Κρήτης αποκλειστικά και μόνο για τα:

α) Μητροπολιτικά μέγαρα (ένα (1) σε κάθε Μητρόπολη),

β) Τους Ιερούς Ναούς εφόσον ανήκουν αποκλειστικά και μόνο σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν.4149/1961 και τα προσκίσματά τους. Η ανέγερση προσκίσματος επιτρέπεται μόνο σε Ιερούς Ναούς, που ανήκουν σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. του ν. 4149/1961 και εφόσον αποτελούν ενιαίο αρχιτεκτονικό σύνολο με τον Ιερό Ναό και εξυπηρετούν τον Ιερό Ναό.

γ) Τις Ιερές Μονές ειδικά όσον αφορά τον περίβολο και ό,τι περικλείεται εντός αυτού και εξυπηρετεί την κοινοβιακή ζωή.

δ) Σε κάθε περίπτωση η έγκριση δόμησης και η έκδοση άδειας δόμησης για ιδιωτικούς ιερούς ναούς και παρεκκλήσια εκδίδονται από τις αρμόδιες κατά τόπους υπηρεσίες δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) των δήμων.

Η ανωτέρω Υ.ΔΟΜ. είναι επίσης αρμόδια για την έκδοση αφενός της άδειας καθιερώσεως για όλους τους χώρους λατρείας των ανωτέρω κτιρίων και αφετέρου της άδειας χρήσης για τους μη λατρευτικούς χώρους των ανωτέρω κτιρίων. Η άδεια καθιερώσεως και η άδεια χρήσης αποτελούν νόμιμη προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών ή χρήσεων που αδειοδοτούνται με την άδεια δόμησης και είναι δυνατόν να ενσωματώνονται στο ίδιο στέλεχος.

7. Η ανωτέρω Υπηρεσία Δόμησης της Εκκλησίας Κρήτης υπάγεται στην εποπτεία και έλεγχο του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Το προσωπικό της υπηρεσίας προσλαμβάνεται και μισθοδοτείται από την Εκκλησία Κρήτης. Η Υπηρεσία Δόμησης είναι ενταγμένη στο εκάστοτε ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο είναι συνδεδεμένες και οι λοιπές Υ.ΔΟΜ.

8. Ο ενδιαφερόμενος, για την υποβολή αίτησης για έκδοση της έγκρισης δόμησης υποβάλλει αίτηση και φάκελο στην αρμόδια Υ.ΔΟΜ. μέσω της κατά τόπον αρμόδιας Ιεράς Μητροπόλεως, εφόσον διατυπώνεται και σύμφωνη γνώμη του επιχωρίου Μητροπολίτου. Η παραπάνω διαδικασία τηρείται για κάθε Ιερή Μονή ή Ιερό Ναό, που ακολουθεί το δόγμα της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού είτε ανήκει σε εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο είτε σε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου εντός χωρικής αρμοδιότητας της Εκκλησίας της Κρήτης.

9. Για τον αγιογραφικό και λοιπό διάκοσμο όλων των Ιερών Μονών και Ιερών Ναών, που αποτελεί καλλιτεχνική εργασία, απαιτείται επίσης άδεια από την Υ.ΔΟΜ. της Εκκλησίας της Κρήτης και σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής της Εκκλησίας Κρήτης. (ΚΕ.Σ.Ε.Κ.Α)

10. Κανονισμός της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης εξειδικεύει τη συγκρότηση, οργάνωση, αρμοδιότητες, τη διοικητική υποστήριξη, τη λειτουργία και το υπηρεσιακό καθεστώς των παραπάνω υπηρεσιών και οργάνων, τη δημιουργία και τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου τους. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης, διασύνδεσης και ανταλλαγής δεδομένων του αρχείου της Υπηρεσίας Δόμησης με τις αρχές, που είναι υπεύθυνες για την τήρηση των διατάξεων 1-4 του ν. 3843/2010 (Α' 62) και των εκτελεστικών του κανονιστικών πράξεων, όπως εκάστοτε ισχύουν.

11. Τα κτίρια της παρ.2 είναι ειδικά κτίρια δημόσιου ενδιαφέροντος και επιτρέπονται παρεκκλίσεις με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά το άρθρο 27 του ν. 4067/2012, όπως εκάστοτε ισχύει, μετά από γνώμη και του ΚΕ.Σ.Ε.Κ.Α..

12. Για την κατασκευή ή επισκευή των οικοδομών της περίπτωσης Β', αντί του τίτλου ιδιοκτησίας, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν, προκειμένης της έκδοσης έγκρισης και άδειας δόμησης, στην αρμόδια Υπηρεσία τα ακόλουθα δικαιολογητικά έγγραφα:

Α. Πιστοποιητικό από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο περί μη διεκδικήσεως του ακινήτου από το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α..

Β. Προκειμένου για υφιστάμενα κτίρια υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία δηλώνεται ο χρόνος ανέγερσής τους».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ «Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας»

Άρθρο 13 – Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Γενικές διατάξεις

1. Το άρθρο 1 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σκοπός του παρόντος νόμου είναι ο καθορισμός των συγκεκριμένων μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών, των δασικών εκτάσεων και των δημοσίων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας και σε συνάρτηση με το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που διέπει την ιδιοκτησία και την εκμετάλλευση αυτών, όπως και ο προσδιορισμός κατά περίπτωση των όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι προστατευτές εκτάσεις μπορεί στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης να μεταβάλλουν την κατά προορισμό χρήση τους ή να εξυπηρετούν και άλλες χρήσεις, για λόγους επιβαλλόμενους από το δημόσιο συμφέρον».

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 998/1979 προστίθεται νέα περίπτωση ως εξής:

«Περισσότερα δάση και δασικές εκτάσεις, ήτοι οι πέριξ του σχεδίου πόλεων και οικιστικών περιοχών δημόσιες εκτάσεις που φέρουν ή που προορίζεται να φέρουν φυσική ή τεχνητή δασική βλάστηση».

3. Η παρ.1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση που είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί η αξία δάσους, δασικής έκτασης ή χορτολιβαδικής ή βραχώδης έκτασης των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου για οποιαδήποτε αιτία, ο προσδιορισμός αυτός ενεργείται με βάση τη θέση τους, τις παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες τους, λαμβανομένης υπ' όψιν, προκειμένου περί δάσους ή δασικής έκτασης, της, κατά νόμο, αδυναμίας χρησιμοποιήσεώς τους για οικιστικούς σκοπούς ή άλλη εκμετάλλευση ξένη προς τον προορισμό τους. Για τον εν λόγω προσδιορισμό δεν δύναται να ληφθούν υπ' όψιν συγκριτικά στοιχεία αναφερόμενα σε γειτονικές οικοπεδικές εκτάσεις ή έτερα στοιχεία εμφανίζοντα το δάσος ή τη δασική έκταση ή τη χορτολιβαδική και βραχώδη έκταση των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ως έχοντα οικοπεδική αξία».

4. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 καταργείται.

5. Η παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών συγκροτείται από: α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό τουλάχιστον Παρέδρου, που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως Πρόεδρος, με το νόμιμο αναπληρωτή του, β) τους Προϊσταμένους τριών Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών του ανωτέρω Υπουργείου με τους νόμιμους αναπληρωτές τους και γ) έναν ειδικό επιστήμονα ερευνητή, του κλάδου ΠΕ 2 Δασολογικού, του Ινστιτούτου Δασικής Έρευνας του Ε.Γ.Ο. «ΔΗΜΗΤΡΑ», με τον αναπληρωτή του. Τα παραπάνω μέλη με τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».

Άρθρο 14 – Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Αναδασώσεις

1. Μετά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 38 του ν. 998/1979 προστίθεται νέα παράγραφος, οι δε παράγραφοι 2 και 3 αυτού αναριθμούνται σε 3 και 4 αντίστοιχως, ως εξής:

«Δεν κηρύσσεται αναδασωτέο δάσος ή δασική έκταση, των οποίων ενεκρίθη νομίμως η μεταβολή του προορισμού για την εκπλήρωση σκοπού δημοσίου συμφέροντος με την έκδοση της οικείας νομικής πράξεως (ιδίως έγκριση επέμβασης, απόφαση καθορισμού λατομικής περιοχής, απόφαση έγκρισης ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου του άρθρου 47 ν. 3982/2011), σε περίπτωση απώλειας της δασικής τους βλάστησης, η απομάκρυνση της οποίας είχε εγκριθεί χάριν του σκοπού της επέμβασης, λόγω πυρκαγιάς ή παράνομης υλοτομίας ή άλλης αίτιας, που επισυνέβη μετά την έκδοση της ανωτέρω έγκρισης αλλά πριν από την έναρξη ή κατά τη διενέργεια των απαιτούμενων για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού εργασιών. Αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων εκδοθείσες κατά παράβαση της ανωτέρω διάταξης ανακαλούνται υποχρεωτικά με πράξη του αρμοδίου οργάνου».

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 44 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις η απόφαση κήρυξης καταστραφέντος δάσους ή δασικής έκτασης ως αναδασωτέου αίρεται μετά την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία συντελείται με την ανάκτηση της δασικής μορφής της καταστραφείσης εκτάσεως, ώστε να εκπληρούνται οι λειτουργίες του δασικού οικοσυστήματος. Μετά την κατά τα ανωτέρω άρση είναι δυνατή, στο άκρως

απαραίτητο μέτρο και υπό την τήρηση των ειδικότερων προϋποθέσεων του νόμου, η διάθεση της έκτασης για την ικανοποίηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος».

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3698/2008 (Α΄ 198), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και όταν ανακαλείται ή τροποποιείται απόφαση κηρύξεως εκτάσεως ως αναδασωτέας για οποιαδήποτε πραγματική ή νομική αιτία, απαιτείται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά από σχετική θετική ή αρνητική εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν στο νομό δεν υφίσταται Δασαρχείο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ανωτέρω εισήγηση παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών, η οποία άρχεται από την υποβολή του σχετικού αιτήματος στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

**Άρθρο 15 - Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Επιτρεπτές επεμβάσεις
Το έκτο Κεφάλαιο (άρθρα 45 - 62) του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:**

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου

Άρθρο 45

Γενικές διατάξεις

1 . Δεν επιτρέπεται, εν όλω ή εν μέρει, οιαδήποτε επέμβαση που συνεπάγεται μεταβολή του προορισμού των εκτάσεων που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, πλην όσων ορίζονται ως επιτρεπτές στο παρόν Κεφάλαιο.

2 . Κάθε επιτρεπτή, κατά τις διατάξεις του παρόντος, επέμβαση αποτελεί εξαιρετικό μέτρο και η έγκριση αυτής, άνευ της οποίας ο ενεργών την επέμβαση τιμωρείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 71 του παρόντος νόμου, χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της οικείας δασικής αρχής, εκτός αν ορίζεται άλλως στις κατ' ιδίαν διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου. Σε περίπτωση επέμβασης από τρίτους στις ιδιωτικού χαρακτήρα εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται και η έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη.

3 . Η έγκριση επέμβασης εκδίδεται για συγκεκριμένη έκταση εμφανιζόμενη σε τοπογραφικό διάγραμμα με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, άλλως, διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημοσίων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.), περιλαμβανομένων μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών καθώς και των δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου

2του Ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α'), η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση ως και για έργα εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών.

4. Εκτός αν άλλως ορίζεται στις κατ' ιδίαν διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, η έγκριση προηγείται των τυχόν άλλων, προβλεπομένων από άλλες διατάξεις, αδειοδοτήσεων για συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο. Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται ΑΕΠΟ, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται σε αυτήν.

5. Κατά τη χορηγούμενη στα πλαίσια έκδοσης της ΑΕΠΟ γνωμοδότηση των δασικών υπηρεσιών εξετάζεται η συμβατότητα του έργου με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, τα τυχόν ισχύοντα διαχειριστικά σχέδια και τα εγκεκριμένα προγράμματα αναδάσωσης. Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης τίθενται με αυτήν όροι και περιορισμοί για την ελαχιστοποίηση των τυχόν αρνητικών επιπτώσεων από την εκτέλεση και λειτουργία του έργου.

Για έργα Εθνικής και Περιφερειακής οδοποιίας, αρδευτικών και υδρευτικών δικτύων ως και δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, πετρελαϊκών προϊόντων και ηλεκτρικής ενέργειας μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εφόσον δεν έχουν καταρτισθεί οριστικές τεχνικές μελέτες, η αρμόδια δασική αρχή γνωμοδοτεί, προκειμένης της έκδοσης ΑΕΠΟ, επί του φακέλου της ΜΠΕ λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις που θέτει η δασική νομοθεσία, για την εκτέλεση των ως άνω έργων επί των εκτάσεων αυτών. Με την ολοκλήρωση των οριστικών μελετών των έργων ο φορέας του έργου υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια δασική αρχή το σχετικό φάκελο για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, η οποία μετά τη δημοσιοποίηση της έχει το τεκμήριο της νομιμότητας και δεσμεύει τις υπηρεσίες της διοίκησης.

6. α. Με την έγκριση εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης, αναφέρονται δε σε αυτήν, ιδίως, τα στοιχεία του δικαιούχου, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, ο σκοπός της επέμβασης, ο χρόνος διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσής της, όπου δε απαιτούνται περιβαλλοντικοί όροι, ο χρόνος ισχύος της έγκρισης επέμβασης συναρτάται με τη διάρκεια ισχύος των τελευταίων. Αναφέρονται, επίσης, η διαδικασία έκπτωσης του δικαιούχου σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της έγκρισης επέμβασης, το ύψος της αποζημίωσης χρήσης, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της προς αναδάσωση έκτασης καθώς επίσης και οι όροι αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειας της επέμβασης.

β. Η έγκριση εκδίδεται αποκλειστικά στο όνομα του προσώπου ή του φορέα που θα κάνει την επέμβαση και αφορά αποκλειστικά στη χρήση ή δραστηριότητα για την οποία ζητείται, μη δυνάμενη να επεκταθεί σε άλλες χρήσεις ή δραστηριότητες. Η έγκριση αυτή αφορά στην απολύτως αναγκαία για την υλοποίησή της έκταση, όπου δε απαιτείται άδεια δόμησης, η έγκριση συνοδεύεται εκτός από το τοπογραφικό σχέδιο και από διάγραμμα κάλυψης που υποβάλλει ο αιτών. Σε αυτή την περίπτωση, η άδεια δόμησης εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο για την έκταση που αποτυπώνεται στο διάγραμμα κάλυψης.

7. Ο δικαιούχος της έγκρισης επέμβασης εγκαθίσταται στην έκταση από την υπογραφή του πρωτοκόλλου εγκατάστασης μεταξύ αυτού και της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας. Το ως άνω πρωτόκολλο εκδίδεται μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την εκμετάλλευση/εγκατάσταση του έργου / δραστηριότητας.

8. Κάθε επιτρεπτή επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση ή δημόσια χορτολιβαδική και βραχώδη έκταση των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, που προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, ενεργείται κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης, το οποίο αποτελεί μέρος της καθοριζόμενης σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου αξίας της έκτασης για την οποία εγκρίθηκε η επέμβαση και αναδάσωσης, προκειμένου περί επέμβασης σε δάσος, δασική έκταση ή δημόσια χορτολιβαδική και βραχώδη έκταση των

περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ίσης με την ανωτέρω έκτασης, κειμένης στην ίδια περιοχή ή σε όμορη αυτής, ελλείψει δε αυτής εντός της ίδιας διοικητικής ενότητας ή όμορης αυτής, που θα υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία. Η αναδάσωση διενεργείται από το δικαιούχο της επέμβασης, με δαπάνες του και επί τη βάσει σχετικής μελέτης, που καταρτίζεται με επιμέλεια του και εγκρίνεται από τη δασική υπηρεσία.

Οι εργασίες της αναδάσωσης άρχονται με την έναρξη των εργασιών του έργου, η δε ολοκλήρωση τους, η οποία επέρχεται με την εγκατάσταση της δασικής βλάστησης, στην προβλεπόμενη από τη μελέτη πυκνότητα και την ικανότητα αυτής για φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, πιστοποιείται από τη δασική υπηρεσία με σχετική διαπιστωτική της πράξη.

Σε περίπτωση μη πραγματοποίησης ή μη προσήκουσας πραγματοποίησης της αναδάσωσης από τον υπόχρεο, καταβάλλεται από αυτόν ποσό τριπλάσιο από τη δαπάνη της αναδάσωσης, το οποίο κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ως άνω ποσό διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, κατά προτεραιότητα δε για την αναδάσωση έκτασης σε αντικατάσταση εκείνης, της οποίας ενεκρίθη η μεταβολή του προορισμού, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσης του για άλλο σκοπό.

Για τις επεμβάσεις σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 50% της αξίας τους, για δε τις επεμβάσεις σε ιδιωτικά στο 30% αυτής. Ειδικά για τις επεμβάσεις στις δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 40% της αξίας τους. Τα παραπάνω ποσοστά δύνανται να αναπροσαρμόζονται με Κοινή Απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Το αντάλλαγμα χρήσης κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσης του για άλλο σκοπό.

9. Από την καταβολή του ανταλλάγματος χρήσης απαλλάσσεται το Δημόσιο, οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και κάθε Φορέας που εκτελεί έργο με προφανή κοινή ωφέλεια για το οποίο υποχρεούται βάσει ειδικών διατάξεων. Στην περίπτωση αυτή στην μελέτη του έργου προβλέπεται ειδική δαπάνη για την αναδάσωση ίσης έκτασης, η οποία πραγματοποιείται από το δικαιούχο της επέμβασης, στην περιοχή όπου εκτελείται το έργο ή η δραστηριότητα ή σε όμορη περιοχή, που θα του υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία.

10. Από την υποχρέωση αναδάσωσης και καταβολής ανταλλάγματος χρήσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις των άρθρων 52 παρ.1, 53 παρ. 4^α, 54 παρ. 1, 55 παρ. 1, 56 παρ. 2, 57 παρ. 2 και 3, 58 και 59 παρ. 1 και 2 του παρόντος.

11. Από την υποχρέωση αναδάσωσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις για γεωργική εκμετάλλευση των παρ. 1 και 5 του άρθρου 47, τα εκτροφεία θηραμάτων και οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις του άρθρου 47^α, που υπάγονται στη Β κατηγορία του Παρ/τος VII της Υ.Α. 1958/2012 (ΦΕΚ 21 Β/2012), όπως ισχύει, οι προσωρινού χαρακτήρα εγκαταστάσεις του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων του άρθρου 52 παρ. 4, οι βοτανικοί κήποι, τα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου της παρ.1, οι προσωρινές εγκαταστάσεις για τη διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές της παρ. 4 και οι επεμβάσεις της παρ. 5 του άρθρου 57 του παρόντος.

12. Σε περίπτωση εγκατάλειψης του σκοπού της επέμβασης ή ολοκλήρωσής του, σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης, η έκταση επανέρχεται στο καθεστώς που ίσχυε πριν από την αλλαγή χρήσης της και αποκαθίσταται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους περιβαλλοντικούς όρους, σε περίπτωση δε μη ύπαρξης αυτών, σύμφωνα με εγκεκριμένη από τη δασική υπηρεσία μελέτη αποκατάστασης. Η μη συμμόρφωση με τα ανωτέρω διαπιστώνεται με σχετική πράξη του αρμόδιου οργάνου και συνεπάγεται την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας, την επιβολή από την αρμόδια δασική αρχή σε βάρος του δικαιούχου των ποινών της

παραγράφου 1 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου, καθώς και την επιβολή διοικητικού προστίμου ποσού από 3.000 € μέχρι 10.000 € ανά στρέμμα, αναλόγως της έκτασης της προκληθείσης βλάβης στο δασικό περιβάλλον, με δυνατότητα αναπροσαρμογής του κατόπιν κοινής απόφασης των υπουργών ΠΕΚΑ και Οικονομικών.

13. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση των ιδιωτικών εκτάσεων που προστατεύονται από το άρθρο 3 του παρόντος νόμου υπέρ του Δημοσίου για σκοπό δημόσιας ωφέλειας, ενεργείται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 47 επ. του παρόντος Κεφαλαίου.

14. Απαγορεύεται η κατά κυριότητα παραχώρηση δασών, δασικών εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου για την εξυπηρέτηση των σκοπών του παρόντος κεφαλαίου. Όπου στην κείμενη νομοθεσία απαιτείται τίτλος κυριότητας για την πραγματοποίηση της επέμβασης, αρκεί η έγκριση επέμβασης της §2 του παρόντος.

15. Οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις ή δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου που βρίσκονται εντός περιοχών προστασίας του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, και του ν. 3028/2002, διενεργούνται εφόσον προβλέπονται από το ειδικό καθεστώς προστασίας των ως άνω περιοχών και υπό την τήρηση και των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων αυτού.

16. Το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν εκνίκηση εκ μέρους τρίτων της έκτασης, επί της οποίας εγκρίθηκε επέμβαση κατά τις διατάξεις του ΣΤ' Κεφαλαίου του παρόντος νόμου ή σε περίπτωση που η ανωτέρω έκταση είχε μεν αρχικώς χαρακτηριστεί ως δασική, κρίθηκε όμως, κατόπιν σχετικών αντιρρήσεων επί της εκδοθείσας πράξης χαρακτηρισμού, ως μη δασική.

Οι εκδοθείσες για την πραγματοποίηση της επέμβασης διοικητικές πράξεις εξακολουθούν να είναι έγκυρες και ισχυρές και μετά την τυχόν αναγνώριση δικαστικώς ή διοικητικώς ως ιδιοκτήτη της έκτασης τρίτου προσώπου αντί του Δημοσίου. Οι ανωτέρω διοικητικές πράξεις εξακολουθούν να ισχύουν με τους ίδιους όρους και συμφωνίες, στη θέση δε του Δημοσίου υπεισέρχεται αυτοδικαίως ο αναγνωρισθείς τρίτος.

Άρθρο 46

Εξαιρετικός χαρακτήρας επιτρεπτών επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις

1. Στα δάση και στις δασικές εκτάσεις περί των οποίων το άρθρο 117 § 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 48, των παραγράφων 1, 3, 4 και 5 του άρθρου 53, της παραγράφου 1 του άρθρου 54, της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του παρόντος κεφαλαίου καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος νόμου.

2. Για την πραγματοποίηση των προβλεπόμενων από τις ανωτέρω διατάξεις επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις δεν απαιτείται άρση της αναδάσωσης.

3. Ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα των ανωτέρω επεμβάσεων η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, ασυνδέτως προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα του έργου οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και στην απόλυτη αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο.

Άρθρο 47

Γεωργική εκμετάλλευση

1. Εκχέρσωση δασών και δασικών εκτάσεων προς απόδοση σε αγροτική οιασδήποτε φύσης καλλιέργεια απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η χρήση από γεωργικούς συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή φυσικά πρόσωπα, ασκεπούς έκτασης ή διάκενου εντός δάσους ή δασικής έκτασης όχι μικρότερης των 5 στρεμμάτων και όχι μεγαλύτερης των 30 όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, για δενδροκομική καλλιέργεια ή για φύτευση σε ανάμειξη και οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων ή για φύτευση δασικών ειδών για την απόδοση προϊόντων, ιδίως, κάστανων, καρυδιών και τρούφας, ή για δημιουργία αμπελώνων ή φυτειών αρωματικών φυτών. Επιτρέπεται, επίσης, η δια εμβολιασμού εξημέρωση άγριων οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων.

2. Η έγκριση για τη γεωργική εκμετάλλευση χορηγείται εφόσον διαπιστωθεί κατόπιν σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης ότι οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης χωρίς να παραβλάπεται η λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος από την απώλεια του φυσικού του στοιχείου και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του παρόντος. Η μελέτη συντάσσεται από ιδιώτη γεωτεχνικό επιστήμονα, σε περίπτωση δε που αυτός δεν είναι δασολόγος, απαιτείται συνυπογραφή αυτής και από δασολόγο, υπάρχει δε σε αυτή ειδικό κεφάλαιο για την τυχόν οικολογική αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος λόγω της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης.

3. Οι δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, μπορούν να διατεθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για γεωργική καλλιέργεια κατόπιν της σχετικής μελέτης της § 2.

4. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται εφόσον:

α) Οι εκτάσεις δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β της §1 και α και ζ της § 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

β) Η κλίση του εδάφους να είναι μικρότερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και το βάθος του εδάφους κατάλληλο για γεωργική καλλιέργεια και

γ) Δεν υφίσταται κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους ή να είναι δυνατή η λήψη των απαραίτητων προστατευτικών μέτρων.

5. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δάση, δασικές εκτάσεις και εκτάσεις με τη μορφή της περίπτωσης 6β του άρθρου 3 του παρόντος που εκχερσώθηκαν για γεωργική χρήση, πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα του 1975 και διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, απαγορευμένης κάθε άλλης χρήσης από τον κάτοχό τους.

6. Οι κάτοχοι των δημόσιων εκτάσεων της ανωτέρω παραγράφου υποβάλουν αίτημα εξαγοράς στο αρμόδιο Δασαρχείο ή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο. Στην αίτηση περιγράφεται το κατεχόμενο ακίνητο κατά θέση, όρια και εμβαδόν, με συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο (κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87). Ο Δασάρχης ή ο Διευθυντής Δασών, εφόσον δεν υφίσταται Δασαρχείο, εισηγείται αρμοδίως και ο Διευθυντής της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει την απόφαση εξαγοράς της έκτασης. Οι αιτήσεις εξαγοράς υποβάλλονται εντός προθεσμίας τριών ετών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμα έτος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

7. Για την κατοχή του ακινήτου λαμβάνονται υπόψη ιδίως πράξεις αποδοχής κληρονομιάς, ιδιωτικά συμφωνητικά με βέβαιη χρονολογία, καθώς και άδειες των δασικών υπηρεσιών για χρήσεις που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία. Οι ένορκες βεβαιώσεις δεν λαμβάνονται υπόψη ως αποδεικτικό στοιχείο για την απόδειξη κατοχής του ακινήτου.

8. Το τίμημα εξαγοράς ορίζεται στο 1/3 της αντικειμενικής αξίας ή άλλως της αγοραίας αξίας και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) εξαμηνιαίες άτοκες δόσεις. Το τίμημα κατατίθεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

9. Οι κάτοχοι δημόσιων και μη εκτάσεων της παραγράφου 5 καταβάλουν χρηματικό αντάλλαγμα για την απώλεια του φυσικού αγαθού από την αλλαγή χρήσης της έκτασης, για να αναδασωθεί αντίστοιχη έκταση, κατά την έννοια του «θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου», κατ' εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 8 του παρόντος νόμου. Η καταβολή του ανταλλάγματος αυτού αποτελεί προϋπόθεση για την εξαγορά της έκτασης από τον ενδιαφερόμενο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6, καθώς και για τη νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης από τον κάτοχο έκτασης δημόσιας ή μη.

10. Έως ότου εξοφληθεί το οφειλόμενο τίμημα και καταβληθεί το αντάλλαγμα χρήσης, ο κάτοχος δεν μπορεί να μεταβιβάσει την έκταση. Από την έκδοση της απόφασης εξαγοράς της παραγράφου 6 του παρόντος και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του τιμήματος αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες για την προστασία της έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

11. Μετά την εξόφληση του τιμήματος και του χρηματικού ανταλλάγματος, οι ανωτέρω διοικητικές πράξεις παύουν να ισχύουν. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τίτλο κυριότητας υπέρ του κατόχου της έκτασης. Ο ανωτέρω τίτλος μεταγράφεται. Τυχόν αλλαγή της γεωργικής χρήσης, μετά τη χορήγηση του ανωτέρω τίτλου εκ μέρους του αρχικού ή του εκάστοτε κυρίου της έκτασης, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα του σχετικού τίτλου κυριότητας, ως προς το τμήμα που άλλαξε χρήση και την υπαγωγή του τμήματος αυτού στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

12. Το εμβαδόν της ανωτέρω έκτασης λαμβάνεται υπόψη για την αρτιότητα όμορου γηπέδου κατόπιν μεταβίβασης της, εφόσον το όμορο γήπεδο ανήκει σε άλλον ιδιοκτήτη.

13. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 5 έως 12 του άρθρου αυτού εκτάσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται σε κυρωμένους δασικούς χάρτες ως δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και οι εκτάσεις που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60), εκτός και αν η γεωργική εκμετάλλευση προβλέπεται από το ως άνω ειδικό καθεστώς προστασίας. Τυχόν εκδοθέντες τίτλοι κυριότητας ανακαλούνται και το τίμημα επιστρέφεται.

Άρθρο 47^α

Κτηνοτροφική εκμετάλλευση

1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και, στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων στην περιοχή ενδιαφέροντος, εντός δασών, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.

4056/2012 (Α'52), μελισσοκομείων, εκτροφείων θηραμάτων, εκτροφείων γουνοφόρων και επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλούμενων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του.

2. Για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων των περιπτώσεων β και γ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 επιτρέπεται η κατασκευή των αναγκαίων συνοδευτικών τους έργων, όπως δίκτυο μεταφοράς ύδατος, διάνοιξη γεωτρήσεων επί τη βάσει των κειμένων περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των υπογείων ή ρεόντων υδάτων διατάξεων, έργων οδοποιίας πρόσβασης και έργων σύνδεσης με τα κοινωφελή δίκτυα, κατ' εφαρμογή της σχετικής περί αυτών νομοθεσίας.

3. Με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, απαγορεύεται η εγκατάσταση των μονάδων της παραγράφου 1 σε εκτάσεις των περιπτώσεων β και δ της παρ. 1 και των περιπτώσεων α, δ και ε της παρ. 2 του άρθρου 4. Κατ' εξαίρεση η εγκατάσταση των ως άνω μονάδων σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ως άνω ν. 4014/2011.

4. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ο προϊστάμενος του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, χορηγεί έγκριση επέμβασης, μετά τη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού και τη σύμφωνη επί αυτής γνώμη της Αρχής Αδειοδότησης του ν. 4056/2012 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, που δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις, όπως τέθηκαν με την αρχική αδειοδότηση.

5. Στην έγκριση της ανωτέρω παραγράφου, καθορίζεται το αντάλλαγμα χρήσης της παρ. 8 του άρθρου 45, η προς αναδάσωση έκταση, στις περιπτώσεις που υφίσταται τέτοια υποχρέωση, και ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν, οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών, που συνεπάγονται την ανάκληση της άδειας. Η ανωτέρω έγκριση δεν θεμελιώνει κανένα άλλο δικαίωμα επί της έκτασης, που διατίθεται για το συγκεκριμένο σκοπό, πλην της αποκλειστικής χρήσης της γι' αυτόν.

6. Στην περίπτωση που γίνει ανάκληση της άδειας από την αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή, οι εγκαταστάσεις περιέρχονται στο Δημόσιο, εφόσον η έκταση είναι δημόσια, άλλως στον ιδιοκτήτη της έκτασης .

Άρθρο 48

Διάνοιξη οδών

1. Η διάνοιξη εθνικών, επαρχιακών, δημοτικών οδών και σιδηροδρομικών γραμμών διά μέσου δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης του έργου κι αφού ληφθεί πρόνοια για τη διαφύλαξη του τυχόν ιδιαίτερου προστατευτικού χαρακτήρα των εκτάσεων.

Κατά τη χάραξη και την κατασκευή των οδών και σιδηροδρομικών γραμμών λαμβάνονται μέτρα για τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, την προστασία και την αποκατάσταση της υφιστάμενης εκατέρωθεν δασικής βλάστησης, τη

δημιουργία νέας για λόγους λειτουργικούς και αισθητικούς, τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και υποχρεούνται οι δικαιούχοι να δημιουργούν δένδροστοιχίες και γραμμικές φυτείες παράλληλα των οδών και γραμμών σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας κατά το στάδιο της έκδοσης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.).

2. Τα απολύτως αναγκαία τεχνικά έργα ή άλλες απαραίτητες εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν και συναρτώνται με τη λειτουργία της οδού, επιτρέπονται μόνο εφ' όσον προβλέπονται στην τεχνική και περιβαλλοντική μελέτη του έργου.

3. Η διάνοιξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην παράγραφο 1 του παρόντος, επιτρέπεται διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχώδων εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης αυτών. Οι δαπάνες κατασκευής, συντήρησης, καθώς και αποζημιώσεων τούτων, βαρύνουν τους δικαιούχους. Η οδός, μετά τη διάνοιξή της αποδίδεται σε δημόσια χρήση. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται εφόσον κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, άλλως, η καταληφθείσα υπό της οδού έκταση αναδασώνεται, με τους όρους του άρθρου 45 παράγραφος 8 του παρόντος κεφαλαίου.

4. Τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν ισχύουν για τις εκτάσεις των κατηγοριών α' και β' παράγραφος 1 άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και της κατηγορίας α' παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 49

Εγκαταστάσεις τουριστικού χαρακτήρα

1. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου για τη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής των παραγράφων 1 Α και 3, αντιστοίχως, του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 (Α' - 118), όπως ισχύει, καθώς και εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πόρων.

2. Επίσης επιτρέπεται στις ανωτέρω εκτάσεις η εγκατάσταση σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων της περίπτωσης Γ β της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου 2 του ν. 2160/1993 ως και γηπέδων γκολφ, μονάδων ιαματικής θεραπείας και κέντρων ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού της ανωτέρω περίπτωσης Γ, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της με το άρθρο 2 του ν. 4179/2013 (ΦΕΚ 175 Α).

3. Στα γήπεδα εκμετάλλευσης των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013 επιτρέπεται να περιλαμβάνονται δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου υπό τον όρο διατήρησης του χαρακτήρα τους με εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας.

Σε περίπτωση οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων που πολεοδομούνται, εάν στην περιοχή αυτών υπάρχουν εκτάσεις των ανωτέρω κατηγοριών, τότε παραμένουν εκτός σχεδίου και επ' αυτών εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία.

4. Η έγκριση επέμβασης για τις εγκαταστάσεις των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2 του παρόντος χορηγείται από τον υπουργό ΠΕΚΑ, με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις αξιοποίησης ιαματικών πόρων, όπου η ανωτέρω έγκριση χορηγείται στον ΕΟΤ με κοινή απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ και Τουρισμού και τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της παραγράφου 1^Α του άρθρου 1 του ν. 2160/1993, όπου η ανωτέρω έγκριση χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Έγκριση επέμβασης, που χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, απαιτείται και για την εγκατάσταση μηχανισμών με συρματοσχοίνα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι)

που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των ως άνω εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται αισθητική αλλοίωση του τοπίου.

5. Οι επεμβάσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος δεν πραγματοποιούνται στις εκτάσεις των κατηγοριών α, β και γ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νόμου αυτού ή των κατηγοριών α, στ και ζ της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Ειδικότερα η διενέργεια των παραπάνω επεμβάσεων στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη με τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ως άνω ν. 4014/2011.

6. Για τις εγκαταστάσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος, το σύνολο των προς οικοδόμηση διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) της έκτασης για την οποία εγκρίνεται η επέμβαση προς τουριστική αξιοποίηση, ο δε συντελεστής δόμησης υπολογιζόμενος επί του συνόλου της έκτασης, δεν μπορεί να υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το 0,05.

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον η έκταση εξυπηρετεί και αθλητικές χρήσεις εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, το συνολικώς επιτρεπόμενο ποσοστό των διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής, υπό τον όρο ότι η έκταση αυτή καλύπτεται από δασική βλάστηση αειφύλλων ή φυλλοβόλων πλατυφύλλων σε ποσοστό μέχρι (60%) και ότι είναι μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) στρεμμάτων .

Άρθρο 50

Κατασκηνώσεις

1. Για την εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων επιτρέπεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ΠΕΚΑ, η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εξαιρέσει των κατηγοριών α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και των κατηγοριών α και στ της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου του παρόντος νόμου, υπό τον όρο ότι θα παρέχεται από τον εκάστοτε δικαιούχο αδαπάνως φιλοξενία σε παιδιά άπορων ή πολύτεκνων οικογενειών που υποδεικνύονται και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) της δυναμικότητάς των εγκαταστάσεων αυτών. Δικαιούχοι της επέμβασης μπορεί να είναι το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Κοινωνική Ιδρύματα και Σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και Φυσικά Πρόσωπα ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

2. Στις κατασκηνώσεις της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση κατασκευών που μπορούν, κατά την αιτιολογημένη κρίση των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών, είτε να αποσυναρμολογηθούν, είτε να απομακρυνθούν ευχερώς καθώς και μονίμων για λόγους υγιεινής και ασφάλειας κατασκευών, (κοιτώνων, μαγειρείων, χώρων υγιεινής, πρόχειρων ιατρείων). Η έκταση που επιτρέπεται να καταλαμβάνουν συνολικά οι ανωτέρω κατασκευές δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της συνολικής έκτασης, με δυνατότητα να ανέλθει στο 20% με την προσθήκη αθλητικών εγκαταστάσεων. Τα ενδεχομένως προβλεπόμενα κτίσματα, είναι ισόγειας κατασκευής, δεν υπερβαίνουν το ύψος των 4.00 μέτρων με δυνατότητα επιπλέον κατασκευής στέγης μεγίστου ύψους 2.00 μέτρων και κείνται σε απόσταση τουλάχιστον 5.00 μέτρων από την περίμετρο της διαθέσιμης έκτασης.

Άρθρο 51

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

1. Σε δάση και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και β', γ, & στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών κοπής και επεξεργασίας ξύλου ή βιομηχανιών που έχουν ως πρώτη ύλη το ξύλο ή άλλα προϊόντα του δάσους ως και η κατασκευή εργοστασίων άντλησης και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η έγκριση επέμβασης χορηγείται μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία αδειών. Η διέλευση των ως άνω αγωγών είναι μόνο υπόγεια, ο δικαιούχος δε της επέμβασης υποχρεούται για την πλήρη αποκατάσταση της καταστραφείσης από την επέμβαση βλάστησης και τη λήψη κάθε υποδεικνυόμενου από τη δασική υπηρεσία μέτρου (π.χ. κρουνοί).

2. Σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και, ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις των κατηγοριών της παραπάνω παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή, τυροκομικών μονάδων επεξεργασίας γάλακτος, οινοποιείων, αποσταγματοποιείων, ποτοποιείων, εμφιαλωτηρίων, ελαιωτριβείων, σφαγείων και χερσαίων εγκαταστάσεων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Εξαιρετικώς η μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων ελαιωτριβείων, λόγω ένταξης των περιοχών λειτουργίας τους σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου επιτρέπεται και σε δάση των κατηγοριών της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου.

3. Η δημιουργία επιχειρηματικού πάρκου (Ε.Π.), κατά την έννοια του άρθρου 41 ν. 3982/2011 (Α' - 143) είναι δυνατή στις εκτάσεις της παραγράφου 2 του παρόντος. Στην περίπτωση που λόγω του χωροταξικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού πάρκου απαιτείται να συμπεριληφθεί τμήμα δάσους, τούτο δεν εκχερσώνεται αλλά παραμένει υποχρεωτικά ως χώρος πρασίνου, εφαρμοζομένης της παρούσας ως ειδικότερης διάταξης σε σχέση με τη διάταξη του εδαφίου ε της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του παρόντος, όπως ισχύει.

4. Δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους επιτρέπεται να εγκατασταθούν σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4, που δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες α, δ, ε και ζ της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, εφόσον επιβάλλεται η εγκατάστασή τους στις εκτάσεις αυτές, λόγω της φύσης τους.

Άρθρο 52

Μεταλλεία - Λατομεία

1. Εξαιρουμένων των εκτάσεων της περιπτώσεως α' της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, η διενέργεια ερευνών δια γεωτρήσεων και δι' ανορύξεως φρεάτων ή στοών εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημοσίων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου επιτρέπεται μετά από έγκριση επέμβασης χορηγούμενη κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν δεν υφίσταται στο νομό Δασαρχείο. Ειδικότερα η διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη με τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) για έργα κατηγορίας Β της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 υποβάλλεται ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ,

ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ως άνω ν. 4014/2011.

Για τη διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις περιοχές των κατηγοριών β' της παραγρ. 1 και δ', ε' και ζ' της παραγρ. 2 του ίδιου ως άνω άρθρου, μπορεί να τεθούν πρόσθετοι όροι και περιορισμοί με την έγκριση επέμβασης. Με την έγκριση καθορίζονται οι υποχρεώσεις του ερευνητή για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης μετά το πέρας της έρευνας. Αντάλλαγμα χρήσης για την επέμβαση αυτή δεν καταβάλλεται. Η διενέργεια ερευνών δια γεωλογικών, κοιτασματολογικών, γεωφυσικών και γεωχημικών μεθόδων δεν απαιτεί έγκριση επέμβασης, παρά μόνο ενημέρωση της αρμόδιας Δασικής Αρχής.

2. Η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημοσίων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του ως άνω άρθρου 3 δια της εξορύξεως, διαλογής, επεξεργασίας (μηχανικής, εμπλουτισμού, παραγωγής κονιαμάτων, σκυροδεμάτων και ασφαλτομιγμάτων και αποκομιδής μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, η διάνοιξη οδών προσπέλασης, η ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης αυτών και η εναπόθεση στείρων ή καταλοίπων ή των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων σε ειδικούς προς τούτο χώρους, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου. Για την επέμβαση αυτή καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης που αφορά την επέμβαση στην επιφάνεια του εδάφους.

3. Σε περίπτωση που η Δασική Υπηρεσία κρίνει ότι η αποκατάσταση του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης των εκτάσεων των παραπάνω παραγράφων είναι ιδιαίτερα δυσχερής, επιβάλλει στον υπόχρεο προς αποκατάσταση να αναδασώσει μετά από υπόδειξή της, άλλες εκτάσεις μέχρι πενταπλάσιου εμβαδού και οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Η μη συμμόρφωση του υπόχρεου προς τα ανωτέρω, συνεπάγεται την επιβολή σε αυτόν των σχετικών δαπανών για την αποκατάσταση. Σε περίπτωση που έχει κατατεθεί εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 1428/1984, όπως ισχύει, ακολουθείται η διαδικασία κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής και απόδοσης του ποσού στη δασική υπηρεσία, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση. Ο υπόχρεος, αρνούμενος ή παραλείπων την εκπλήρωση των ανωτέρω, υπόκειται σε ποινική δίωξη κατά τα στο άρθρο 71 παρ. 9 του παρόντος νόμου οριζόμενα. Σε περίπτωση υποτροπής αίρεται υποχρεωτικά η κατά την παρ. 1 ή 2 του παρόντος άρθρου έγκριση.

4. Εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων μπορούν να προβαίνουν σε εναπόθεση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων που προέρχονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), επί τη βάση εγκεκριμένης μελέτης και σύμφωνα με την οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποκατάστασης του τοπίου και της δασικής βλάστησης, σε μεταλλεία και λατομεία των οποίων έπαυσε η λειτουργία για οποιονδήποτε λόγο χωρίς αποκατάσταση.

δύνανται να είναι μόνιμες ή προσωρινές. Οι τελευταίες

Άρθρο 53

Έργα υποδομής

1. Η εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής, όπως αεροδρομίων, τεχνητών λιμνών, φραγμάτων, υδροηλεκτρικών σταθμών, ταμιευτήρων και εγκαταστάσεων άντλησης για την αποθήκευση ενέργειας, χερσαίων εγκαταστάσεων λιμένων και εγκαταστάσεων άντλησης υδρογονανθράκων σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου είναι επιτρεπτή εφ' όσον περί της εκτέλεσης τούτων στη συγκεκριμένη περιοχή υφίσταται ειδικός νόμος

και κατά τους όρους τούτου. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η επέμβαση ενεργείται με έγκριση παρεχόμενη από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης, διά της οποίας δικαιολογείται η ανάγκη εκτέλεσης του έργου και η επιλογή της συγκεκριμένης θέσης.

2 Για την εκτέλεση λοιπών έργων υποδομής, ήτοι μετεωρολογικών σταθμών, τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτων (εξωποτάμιας και εσωποτάμιας λιμνοδεξαμενές με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων και ταμιευτήρων αυτών) για αρδευτικούς ή υδρευτικούς σκοπούς και αντλιοστασίων, απαιτείται έγκριση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η επέμβαση επιτρέπεται στα δάση, δασικές εκτάσεις και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εξαιρουμένων των κατηγοριών α και β παραγράφου 1 άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και της κατηγορίας α παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί υδάτων νομοθεσία διατάξεων, εφόσον από την φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας.

3 .α. Για την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Σ.Η.Θ.) με χρήση Α.Π.Ε. υποσταθμών και

λοιπών Σ ή το Δ , και κάθε εν γένει τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση των ανωτέρω σταθμών, αγωγών προσαγωγής νερού των εργοστασίων εμφιάλωσης νερού, των πετρελαϊκών ιόντων, των αγωγών ύδρευσης - αποχέτευσης και των συνοδών τους έργων, όπως και των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων υποβιβασμού και ανύψωσης τάσης, δάση , δασικές εκτάσεις, αναδασωτές και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου

. Τα ανωτέρω δίκτυα, πρέπει κατά το δυνατόν να συνδυάζονται με το υφιστάμενο ή υπό εκτέλεση δίκτυο δασικών οδών ή με άλλα τεχνικά έργα.

β. Η εκτέλεση των ανωτέρω έργων απαγορεύεται εντός των πυρήνων των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης.

γ. Ειδικότερα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας από Φ/Β σταθμούς σε δάση και αναδασωτές εκτάσεις απαγορεύονται.

4.α. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ασφάλειας των αεροπορικών πτήσεων, επιτρέπεται εντός δασών, δασικών εκτάσεων και αναδασωτέων καθώς και εντός δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η εγκατάσταση και λειτουργία εξοπλισμών για τη μέτρηση της ταχύτητας και των άλλων χαρακτηριστικών του ανέμου, όπως ιστών και παρεμφερών εγκαταστάσεων, καθώς και η εκτέλεση των τυχόν αναγκαίων έργων οδοποιίας πρόσβασης, ύστερα από έγκριση του οικείου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, όπου δεν λειτουργεί Δασαρχείο. Η έγκριση αυτή χορηγείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Για τις προαναφερόμενες επεμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης, δεν απαιτείται το αντάλλαγμα χρήσης.

β. Για την εγκατάσταση του μετρητικού εξοπλισμού κατά την προηγούμενη παράγραφο, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατά τις διατάξεις του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως ισχύει. Η διαδικασία αυτή απαιτείται για τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης.

5 . Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα και των συνοδών έργων αυτών μόνο σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή δάση.

Άρθρο 54

Έργα πολιτιστικού χαρακτήρα

1. Για αρχαιολογικές έρευνες και ανασκαφές εντός δασών, δασικών εκτάσεων, αναδασωτέων εκτάσεων και δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, απαιτείται έγκριση επέμβασης. Η ανωτέρω έγκριση δεν απαιτείται για τη διενέργεια ερευνών στις ανωτέρω εκτάσεις, που βρίσκονται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, θεσμοθετημένων ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ως και για τη λήψη μέτρων προστασίας, συντήρησης, έρευνας και ανάδειξης των εν λόγω αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά στις ανωτέρω εκτάσεις των διατάξεων της αρχαιολογικής και της δασικής νομοθεσίας.

2. Εγκαταστάσεις πολιτιστικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κατασκευασθούν εντός δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και δασικών εκτάσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Η επέμβαση αυτή δεν είναι δυνατή σε εκτάσεις της κατηγορίας β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

3. Κατά την προβλεπόμενη στην παρ. 3 του άρθρου 52 του παρόντος αποκατάσταση φυσικού τοπίου και δασικής βλάστησης περιαστικών δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται να προβλεφθεί στη σχετική μελέτη η διάθεση μέρους του προς αποκατάσταση χώρου για τη λειτουργία χώρου πολιτιστικών εκδηλώσεων. Σε αντιστάθμισμα της διατεθείσας κατά τα ανωτέρω έκτασης η Δασική Υπηρεσία επιβάλλει στον υπόχρεο να αναδασώσει μετά από υπόδειξή της, άλλη έκταση ίσου εμβαδού η οποία βρίσκεται στην περιοχή αρμοδιότητάς της .

Άρθρο 55

Στρατιωτικά έργα

1. Επιτρέπεται ελευθέρως σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η κατασκευή οχυρωματικών έργων από το Υπουργείο Άμυνας, μετά από προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής Αρχής.

2. Επιτρέπεται σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, και σε εξαιρετικές μόνον περιπτώσεις μετά από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής σε δάση, η κατασκευή στρατιωτικών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν την άμυνα της χώρας.

3. Η εγκατάσταση στρατώνων, στρατοπέδων, σχολών και κέντρων εκπαίδευσης σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης.

Άρθρο 56

Ορειβατικά καταφύγια

1. Ορειβατικό καταφύγιο είναι κτηριακή εγκατάσταση δυναμικότητας μέχρι τριάντα κλίνες, σε υψόμετρο πάνω από εννιακόσια (900) μέτρα, που εξυπηρετεί την πεζοπορία, την ορειβασία και την αναρρίχηση.
2. Ορειβατικά μονοπάτια είναι τα μονοπάτια που χαράσσονται και χρησιμοποιούνται για πεζοπορία είτε στην ελληνική επικράτεια (εθνικά μονοπάτια), είτε αποτελούν τμήματα διεθνών μονοπατιών που διέρχονται από διάφορες χώρες (ευρωπαϊκά μονοπάτια). Για την χάραξη ή τη διάνοιξη ορειβατικών μονοπατιών απαιτείται έγκριση επέμβασης. Αντάλλαγμα χρήσης δεν απαιτείται.
3. Η πρόσβαση προς τα ορειβατικά καταφύγια ενεργείται από δημόσια ή δασική οδό, όπου υπάρχει, άλλως από ορειβατικά μονοπάτια. Την ευθύνη οροσήμανσης και συντήρησης των μονοπατιών έχουν οι κατά την επόμενη παράγραφο δικαιούχοι, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες και την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας – Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.).
4. Επιτρέπεται σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή σε δάση, η εγκατάσταση ορειβατικού καταφυγίου από σωματεία ορειβατών, πεζοπόρων, αναρριχητών, τον οικείο Ο.Τ.Α. και τον Ε.Ο.Τ. Εξαιρούνται από την εγκατάσταση ορειβατικών καταφυγίων οι εκτάσεις των κατηγοριών γ', δ' και ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, εκτός εάν στα σχέδια διαχείρισης αυτών των περιοχών υπάρχει πρόβλεψη για εγκατάσταση και λειτουργία ορειβατικού καταφυγίου ή δίνεται η δυνατότητα εγκατάστασής τους κατόπιν εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης.
5. Επιτρέπεται η εκμίσθωση του ορειβατικού καταφυγίου με την υποχρέωση τήρησης των όρων και προϋποθέσεων που περιλαμβάνονται στην απόφαση έγκρισης επέμβασης, που χορηγείται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή των προισχυουσών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας.

Άρθρο 57

Λοιπές επεμβάσεις

1. Στις δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η επέμβαση για την κατασκευή: α) αθλητικών εγκαταστάσεων, β) εκπαιδευτικών κτηρίων με τις συνοδές τους εγκαταστάσεις, γ) νοσοκομείων, θεραπευτηρίων και εγκαταστάσεων των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.), δ) ιερών ναών και παντός είδους μονών, μετοχίων αυτών ή ησυχαστηρίων, ε) σωφρονοστικών καταστημάτων, στ) εγκαταστάσεων των Σωμάτων Ασφαλείας, ζ) χώρου αποθήκευσης και επεξεργασίας στερεών και υγρών αποβλήτων, η) υδροτριβείων παραδοσιακού τύπου, θ) βοτανικών κήπων. Δικαιούχος των ανωτέρω επεμβάσεων είναι κατά περίπτωση ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας ή το εκάστοτε αρμόδιο όργανο της κεντρικής ή αποκεντρωμένης διοίκησης ή ο οικείος ΟΤΑ ή ΦΟΔΣΑ. Κατ' εξαίρεση, στα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου, δικαιούχος μπορεί να είναι και φυσικό πρόσωπο. Εφόσον πρόκειται για ιδιωτικές δασικές εκτάσεις δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Επίσης στις εκτάσεις της παρούσας παραγράφου επιτρέπονται επεμβάσεις από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.
2. Επιτρέπεται η χάραξη διαδρομών σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, στα δάση και τις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 και β', γ, στ και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου για την διεξαγωγή

αγώνων μηχανοκίνητου αθλητισμού (τύπου motocross) και ποδηλάτου (mountain bike) μετά την έγκριση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τεχνικής έκθεσης σχετικά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, το χρονοδιάγραμμα άσκησης της και διάγραμμα των τεχνικών στοιχείων των διαδρομών. Δικαιούχος της επέμβασης είναι σύλλογος ή φορέας που βάσει του καταστατικού του έχει το δικαίωμα να διοργανώνει τους αγώνες του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Ο δικαιούχος χρησιμοποιεί την έκταση μόνο για τη διεξαγωγή του αγώνα, το δε υπόλοιπο χρονικό διάστημα την διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία ως μέρος του οικείου δασικού οικοσυστήματος. Η χάραξη της διαδρομής πραγματοποιείται χωρίς να καταστραφεί δασική βλάστηση, στην περίπτωση δε που αυτό κριθεί αναγκαίο, εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 β του άρθρου 45 του παρόντος Κεφαλαίου. Αντάλλαγμα χρήσης δεν καταβάλλεται.

3. Επιτρέπεται η έρευνα και οι σκαπτικές εργασίες για ανεύρεση θησαυρού εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ως και εντός δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Η έγκριση χορηγείται μετά την έκδοση της απαιτούμενης άδειας της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 6133/1934 (Α' 172). Η αποκατάσταση στο χώρο της επέμβασης διενεργείται αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της έρευνας.

4. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου "κέντρων υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών" καθώς επίσης και οι λόγω έκτακτων αναγκών προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, καθώς και η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών έργων αυτών (όπως οδοποιίας, οικίσκων) σε δάση, δασικές εκτάσεις, δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και αναδασωτέες εκτάσεις ή σε πυρήνες εθνικών δρυμών, ύστερα από έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης, ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) και έκδοση έγκρισης επέμβασης.

6. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, για την εγκατάσταση πάρκων κεραιών, επί τη βάση της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

7. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις, με εξαίρεση τις εκτάσεις των κατηγοριών α και β της παρ. 1 και α και 3 της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, για την κατασκευή χερσαίων εγκαταστάσεων υδατοδρομείων.

Άρθρο 58

Πάρκα και άλση / Περιστατικά δάση και δασικές εκτάσεις

1α. Υπό την επιφύλαξη των, στα άρθρα 48 παρ. 1 και 59 του παρόντος προβλεπομένων, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του κύριου προορισμού και η αναίρεση της λειτουργίας των υφισταμένων εντός του οικιστικού ιστού ως και των χαρακτηρισμένων από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης ως πάρκων ή αλσών κοινοχρήστων εκτάσεων, οι οποίες καλύπτονται από δασική βλάστηση φυσικώς ή

τεχνητώς δημιουργημένη ως και των εκτάσεων της περίπτωσης η της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος (περιαστικά δάση και δασικές εκτάσεις).

1.β. Η ως άνω απαγόρευση ισχύει επίσης για κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης, φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα και λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

1.γ. Στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπάγονται και τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγκρίνονται οι μελέτες διαχείρισης των πάρκων και αλσών. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων ή κηρυγμένων μνημείων δυνάμει των διατάξεων του ν. 3028/ 2002.

3. Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα (ν.δ. 86/1969), η οποία προστέθηκε στο άρθρο αυτό με την παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 3208/2003, ισχύει αναλόγως και για τα πάρκα και άλση, νοουμένου, αντί του αναφερομένου στην ως άνω διάταξη Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

4. Υφιστάμενα κτίρια και υποδομές εντός πάρκων και αλσών χωρίς έγκριση εξαιρούνται της κατεδάφισης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της ως άνω διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα και της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή υπουργικής απόφασης και εφόσον οι οικείοι Ο.Τ.Α. εξασφαλίσουν εντός τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος τις απαιτούμενες από την κείμενη νομοθεσία εγκρίσεις.

5. Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές που πραγματοποιήθηκαν από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού εντός πάρκων και αλσών κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας εξαιρούνται της κατεδάφισης.

6. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των εκτάσεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου ανακαλούνται.

7. Αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως δασωτέων ή αναδασωτέων που αφορούν πάρκα και άλση αίρονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατόπιν σχετικής εισήγησης της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας μετά τη δημιουργία ή αναδημιουργία της δασικής βλάστησης.

8. Έργα απαραίτητα για τη λειτουργία των περιαστικών δασών, πάρκων και αλσών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη, ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση, την αναψυχή και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου δεν συνιστούν μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης των εν λόγω περιαστικών δασών, πάρκων και αλσών. Ο τυχόν αναδασωτέος χαρακτήρας τους δεν εμποδίζει την ανάπτυξη των έργων αυτών.

Άρθρο 59

Επιτρεπτές επεμβάσεις στα πάρκα και άλση

1. Σε πάρκα ή άλση και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου δύναται με έγκριση της δασικής αρχής και κατόπιν εγκεκριμένων μελετών να κατασκευάζονται έργα του Μετρό ή του Τραμ και τα συνοδά έργα αυτών (π.χ. γραφεία) με την προϋπόθεση ότι θα αποκατασταθεί πλήρως από τον υπεύθυνο του έργου ή την αναθέτουσα αρχή, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού.

2. i. Η παραχώρηση της χρήσεως πάρκου ή άλσους επιτρέπεται μόνο σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, υπό τον όρο της μη μεταβολής του προορισμού ή της χρήσης της παραχωρούμενης έκτασης.

Επιτρέπονται έργα ή δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαία για την λειτουργία του πάρκου ή άλσους.

ii. Οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται με ευθύνη και δαπάνες τους να συντηρούν και να βελτιώνουν τη βλάστηση, να διαχειρίζονται και να φυλάσσουν τις εκτάσεις που τους εκχωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι εκτάσεις αυτές διατηρούν στο ακέραιο πάντοτε το δασικό τους χαρακτήρα.

iii. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της παραχώρησης, η τελευταία ανακαλείται.

3. Επιτρεπόμενες χρήσεις στα περιστασιακά δάση και δασικές εκτάσεις είναι αυτές της ήπιας αναψυχής και των κοινωφελών λειτουργιών. Οι τελευταίες εγκρίνονται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 60

Σχέδια πόλεως

1. Επέκταση εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή επέκταση οικισμού υφισταμένου προ του 1923 ή δημιουργία οικιστικής περιοχής εντός δάσους ή δασικής έκτασης δεν επιτρέπεται ούτε είναι δυνατή η καθ' οιονδήποτε τρόπον παραχώρηση ή εκχώρηση δημοσίου ή ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, αντιστοίχως, προς δημιουργία ή επέκταση πόλεων, οικισμών ή οικιστικών περιοχών.

2. Επιτρέπεται η ένταξη δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σε οικιστική περιοχή, εφ' όσον η ένταξη αυτών επιβάλλεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό και προκειμένου να αποτελέσουν και ακίνητα υποδοχής συντελεστή δόμησης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι εκτάσεις παραδίδονται στον προβλεπόμενο από το άρθρο 32 του ν. 4178/2013 φορέα ελέγχου, εποπτείας, διαχείρισης, και υλοποίησης της «Τράπεζας Γης».

Άρθρο 61

Άδεια κτήσης γης από οικοδομικό συνεταιρισμό

Κάθε κτήση γης από οικοδομικό συνεταιρισμό για οικοδόμηση εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή οικιστικής περιοχής, υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών, εφ' όσον πρόκειται για έκταση που δεν προστατεύεται ως έκταση δασικού χαρακτήρα, γεγονός που διαπιστώνεται από το δασικό χάρτη και αν δεν υπάρχει, με πράξη χαρακτηρισμού του αρμοδίου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν δεν υφίσταται στο νομό Δασαρχείο. Η ως άνω έγκριση δεν εκδίδεται οσάκις κρίνεται αναγκαία η αναδάσωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ.2 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 16 – Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Βάρος αποδείξεως - Ειδική αναγνώριση κατατμήσεων

1. Η παρ. 1^α του άρθρου 62 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επί των πάσης φύσεως αμφισβητήσεων, ή διενέξεων ή δικών μεταξύ του Δημοσίου, είτε ως ενάγοντος είτε ως εναγομένου είτε ως αιτούντος είτε ως καθ'ου ή αίτηση, και φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο επικαλείται ή αξιώνει οποιοδήποτε δικαίωμα, εμπράγματο ή μη, επί των δασών, των δασικών εκτάσεων και των δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, το ως άνω φυσικό ή νομικό πρόσωπον οφείλει να αποδείξει την παρ' αυτό ύπαρξη του δικαιώματός του, εκτός και αν πρόκειται για εκτάσεις, που έχουν την μορφή της περίπτωσης ββ του ανωτέρω άρθρου και στη λήψη Α/Φ έτους 1945 ή εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, εμφανίζουν αγροτική μορφή.

Κατ'εξαιρέση η διάταξη αυτή δεν ισχύει στις περιφέρειες των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου, Χίου και Κυκλάδων, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων καθώς και της περιοχής της Μάνης όπως αυτή ορίζεται από διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης».

2. . Οι παράγραφοι 1(β), 2 και 3 του άρθρου 62 του ν. 998/1979 καταργούνται.

3. Το εδάφιο α της παραγράφου 1 του άρθρου 65 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

Κατατμήσεις επί δασών και δασικών εκτάσεων του άρθρ.1 του Ν.Δ.86/69 "περί δασικού κώδικος" επελθούσες κατά τους αναδασμούς στις κτηματικές περιοχές Μαντουδίου, Τσούκας, Καλυβίων-Σπαθαρίου, Σπαθαρίου, Αγίας 'Αννης, Κεράμειας, Μονοκαρυάς, 'Ανω Πισσώνος, Κάτω Πισσώνος, Στρόφων, Γαλατσώνος, Στροφυλίας, ως και στις κτηματικές περιοχές της τοπικής κοινότητας Μετοχίου της εδαφικής περιφέρειας Κηρέως και του αγροκτήματος Γερακιούς, τοπικής κοινότητας του Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού του Νομού Ευβοίας θεωρούνται ως νομίμως γενόμενες από την περάτωση των αναδασμών τούτων κατά τις διατάξεις του Α.Ν.821/48 "περί αναδιανομής αγροτικών κτημάτων" κυρωθέντος με το Ν.Δ.1110/49».

Άρθρο 17- Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Δενδροκομική εκμετάλλευση καστανοτεμαχίων

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 66 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Επί καστανοτεμαχίων που βρίσκονται μέσα σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις ή σε δημοτικές ή διακατεχόμενες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, εξαιρουμένων των κατηγοριών β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, και στα οποία φύονται περισσότερα των πέντε (5) κατά στρέμμα εξημερωμένων ή μη καστανοδένδρων, μπορεί να παραχωρηθεί αντί τιμήματος χρήσης το δικαίωμα της δενδροκομικής εκμετάλλευσης αυτών σε μόνιμους κατοίκους του οικείου ΟΤΑ, κατά προτεραιότητα δε, σε κατ' επάγγελμα γεωργούς ή κτηνοτρόφους.

2. Ο δικαιούχος προβαίνει σε περιποίηση των καστανοδένδρων, σε εμβολιασμούς αυτών, σε καθαρισμό της άγριας βλάστησης, σε συμπληρωματικές φυτεύσεις καστανοδένδρων και σε άλλα δασοκομικά ή διαχειριστικά μέτρα, σύμφωνα με τους όρους της παραχώρησης κατόπιν μελέτης συνταγμένης από δασολόγο. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων αυτών κηρύσσεται έκπτωτος και επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο αναγόμενο σε 3.000 ευρώ ανά στρέμμα».

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 66 του Ν. 998/1979 καταργούνται.

Άρθρο 18 - Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Αγροί που άλλαξαν μορφή

5. Το άρθρο 67 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 67

Αγροί που άλλαξαν μορφή

1. α. Εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945, ή εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, με αγροτική μορφή και δασώθηκαν μεταγενεστέρως, επί των οποίων το Δημόσιο δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλου, αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στο νομό, εφόσον ο ιδιώτης προσκομίσει τίτλους ιδιοκτησίας οι οποίοι έχουν αποκτηθεί και μεταγραφεί πριν από την 23^η Φεβρουαρίου 1946.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις ανακαλούνται.

β. Όσες από τις εκτάσεις της περιπτώσεως (α) στερούνται των παραπάνω τίτλων, μπορούν να αποδοθούν, εφόσον έχουν μορφή δασικής έκτασης, αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση κατόπιν αιτήσεως του επικαλουμένου δικαιώματα κυριότητας επ'αυτών, δυνάμει τίτλου ιδιοκτησίας μεταγενεστέρου μεν της 23^{ης} Φεβρουαρίου 1946, όχι όμως νεώτερου της 6^{ης} Ιουνίου 1975.

Σε περίπτωση προσκόμισης από τρίτον των τίτλων της παρ. 1(α) ή τυχόν οριστικής επιλύσεως του ιδιοκτησιακού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση επί της συγκεκριμένης εκτάσεως, ανακαλείται η σχετική άδεια του δασάρχη αζημίως για το δημόσιο.

2. Εάν οι εκτάσεις της περιπτώσεως (α) εντάσσονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, διατηρούν τη μορφή τους και διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας..

Εάν αντιθέτως αυτές εντάσσονται στην παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου 3, τότε σ'αυτές επιτρέπεται κατόπιν αιτήσεως του ιδιοκτήτη και σχετικής άδειας του αρμόδιου δασάρχη αποκλειστικά και μόνο η γεωργική και η δενδροκομική εκμετάλλευση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 47 παρ. 4(α), (β) και (γ) του παρόντος νόμου, απαγορευομένης περαιτέρω της αλλαγής χρήσης.

3. Ο ειδικότερος χαρακτηρισμός της έκτασης ως δάσους ή δασικής, προκειμένης της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, διενεργείται, εάν μεν υπάρχει κυρωμένος δασικός χάρτης από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας της παραγράφου 5 του άρθρου 26 του ν. 3889/2010, όπως ισχύει, άλλως με πράξη χαρακτηρισμού, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, η οποία εκδίδεται ακόμη και στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα.

Ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός διενεργείται κατόπιν εξέτασης εκ μέρους του Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών του Νομού άνευ Δασαρχείου των τίτλων ιδιοκτησίας του ενδιαφερομένου και των συνυποβληθέντων από αυτόν σχετικών πιστοποιητικών μεταγραφής και τοπογραφικού διαγράμματος.

Στην περίπτωση που η έκταση χαρακτηριστεί ως μη υπαγόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η σχετική πράξη αναδάσωσης ανακαλείται, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη δασική νομοθεσία προϋποθέσεις για τη γεωργική και τη δενδροκομική εκμετάλλευση της έκτασης.

4. Στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου υπάγονται και εκτάσεις της περιπτώσεως (α), των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι λυμένο έναντι του Δημοσίου με βάση το άρθρο 10 του ν. 3208/2003».

Άρθρο 19 - Τροποποιήσεις του Ν.998/1979 - Απαγόρευση οικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων.

Μετά το άρθρο 67 του ν. 998/1979 προστίθεται άρθρο 67^Α ως εξής:

«Άρθρο 67^Α

Απαγόρευση οικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων

1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων ή κατασκευών οριστικής ή προσωρινής μορφής καθώς και η καταπάτηση, εκχέρσωση και φύτευση μη δασικών φυτών εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, πλην των προβλεπομένων στο έκτο κεφάλαιο του παρόντος νόμου επιτρεπτών επεμβάσεων.

2.α. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις παραγράφους 7 - 9 του παρόντος άρθρου, ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα, κατασκευές και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις ή δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, τα δε μη δασικά φυτά απομακρύνονται, μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνα με τους όρους των επόμενων παραγράφων 2β έως 6 του παρόντος.

β) Οι αποφάσεις κατεδάφισης-απομάκρυνσης που αφορούν σε περιοχές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εκτελούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., όπου αυτή απαιτείται.

3. Η απόφαση περί κατεδάφισης-απομακρύνσεως εκδίδεται μετά από κλήτευση προ πέντε πλήρων ημερών, του φερόμενου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής του κτίσματος, ή της εγκαταστάσεως. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος.

Κατά της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης επιτρέπεται αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός δεκαπέντε (15) ημερών, από την κοινοποίησή της στον αιτούντα ή από την τοιχοκόλλησή της στο κτίσμα.

Η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ακυρώσεως δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δύναται όμως ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει, εντός της ίδιας δεκαπενθήμερης προθεσμίας, από το διοικητικό Εφετείο την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως, εφόσον έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης..

Εντός της ίδιας δεκαπενθήμερης προθεσμίας, η αίτηση ακυρώσεως και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης επιδίδονται μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και με επιμέλεια του αιτούντα στον εκδύσαντα την απόφαση κατεδάφισης - απομακρύνσεως Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, άλλως τα ένδικα αυτά βοηθήματα απορρίπτονται ως अपαράδεκτα.

Εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση αυτή ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποχρεούται να καταρτίσει και αποστείλει στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 23 του Π.Δ. 18/1989 φάκελο.

Στον φάκελο αυτόν περιλαμβάνεται υποχρεωτικά βεβαίωση της αρμόδιας δασικής αρχής περί του χαρακτήρα της εκτάσεως επί της οποίας έχει ανεγερθεί το κτίσμα ως δάσους, δασικής, αναδασωτέας έκτασης ή δημόσιας χορτολιβαδικής και βραχώδους έκτασης των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος ως και περί της καταστροφής της από πυρκαγιά, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση.

Η αίτηση ακύρωσης και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης είναι απαράδεκτες εάν ο ενδιαφερόμενος δεν καταθέσει μέχρι την προτεραία της συζητήσεως της υποθέσεως όλα τα αποδεικτικά έγγραφα.

Δασικοί υπάλληλοι που προτείνονται από το Δημόσιο ως μάρτυρες εξετάζονται υποχρεωτικά.

Η αναστολή χορηγείται εφόσον πιθανολογείται το βάσιμο των λόγων της αίτησης ακύρωσης .

Η αίτηση ακύρωσης συζητείται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεσή της και η οριστική απόφαση εκδίδεται εντός 15 ημερών από τη συζήτηση και σε κάθε περίπτωση εντός 75 ημερών από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης.

Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση της στους διαδίκους στον οικείο δασάρχη και στον Υπουργό Οικονομικών, εφαρμοζομένου αναλόγως και για την κοινοποίηση αυτήν του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 18/1989.

4. Για την κατεδάφιση συντάσσεται πρωτόκολλο στο οποίο αναφέρονται, τα ευρεθέντα στο κατεδαφιζόμενο κινητά πράγματα, καθώς και το όνομα του διοριζομένου μεσεγγυούχου.

Εάν εντός 6 μηνών τα κινητά δεν διεκδικηθούν περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου.

5. Από της κλητεύσεως και μέχρι την κατεδάφιση ο κύριος νομέας ή κάτοχος υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος, στην καταβολή ειδικής αποζημιώσεως που επιβάλλεται με πρωτόκολλα του οικείου δασάρχη, από τα οποία το πρώτο εκδίδεται και κοινοποιείται εφαρμοζόμενης αναλόγως και της παρ. 3 του παρόντος άρθρου εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση στο δασάρχη της δικαστικής αποφάσεως της παρ. 3. Της υποχρεώσεως αυτής απαλλάσσονται οι παραπάνω, προκειμένου περί οικοδομικών κτισμάτων ή εγκαταστάσεων εντός των εκτάσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον αυτά παραδοθούν οικειοθελώς στο Δημόσιο προς κατεδάφιση με τη σύνταξη από το δασάρχη πρωτοκόλλου παραδόσεως και παραλαβής.

Κατά των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης, τα οποία εκδίδονται ανά έτος μέχρι την κατεδάφιση ή την ως άνω οικειοθελή παράδοση, χωρεί αίτηση ακύρωσης εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίησή τους, ενώπιον του διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου .

Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι ακυρώσεως κατά το μέρος που καλύπτονται από την απόφαση επί της αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξεως του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδαφίσεως, ως και εκείνοι που δεν αποδεικνύονται αμέσως.

Τα ποσοστά των αποζημιώσεων που καθίστανται οριστικά, είτε γιατί δεν ασκήθηκε προσφυγή είτε γιατί η ασκηθείσα απορρίφθηκε εν όλω ή εν μέρει, βεβαιώνονται στις αρμόδιες ΔΟΥ εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974) και αποδίδονται ως έσοδο στον ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ύψος της αποζημιώσεως ανά τετραγωνικό μέτρο κτίσματος και ανά ημέρα διατηρήσεως αυτού ορίζεται σε ένα ευρώ.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ευθέως ή αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας.

6. Πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης, που εκδόθηκαν κατά το παρόν άρθρο ανακαλούνται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προβούν στην κατεδάφιση

των αυθαίρετων κτισμάτων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

7. Ειδικότερα η κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών που ανεγείρονται σε δάση και δασικές εκτάσεις μετά την κήρυξη τους ως αναδασωτέων λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά που έλαβε χώρα από το 2007 και εντεύθεν, χωρεί κατά την διαδικασία των επόμενων παραγράφων 8 και 9 του παρόντος. Για την απόδειξη του χρόνου ανέγερσης των κτισμάτων γίνεται χρήση των αεροφωτογραφιών βάσει των οποίων κηρύσσονται αναδασωτέες οι δασικές εκτάσεις.

8. Για την κατεδάφιση στις περιπτώσεις της ανωτέρω παραγράφου συντάσσονται «πρωτόκολλα κατεδάφισης», από τριμελείς Επιτροπές που συνιστώνται και συγκροτούνται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα ανωτέρω πρωτόκολλα εκτελούνται παραχρήμα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το ανεγειρόμενο κτίσμα, με μέριμνα της οικείας τριμελούς επιτροπής, και με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε διοικητικής ή δικαστικής αίτησης, η οποία αποσκοπεί στην αναστολή της κατεδάφισης. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να παράσχουν τη συνδρομή τους στην επιτροπή για την πραγματοποίηση της κατεδάφισης, εφόσον τους ζητηθεί. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι λοιπές Κρατικές Αρχές, όπως και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, κυρίως με τη διάθεση μηχανικών μέσων και προσωπικού. Την επιτροπή μπορεί να συνδράμουν στο έργο της και οποιαδήποτε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με τη διάθεση των κατάλληλων μηχανικών μέσων και του προσωπικού, εφόσον προσφέρονται προς τούτο και η συνδρομή τους ήθελε κριθεί αναγκαία ή χρήσιμη από την επιτροπή. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου τελούν υπό την εποπτεία της επιτροπής και ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές της.

9. Στο πρωτόκολλο περιγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις του κτίσματος, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται και τα στοιχεία των εμπλεκόμενων με οποιονδήποτε τρόπο στην ανέγερση του, αν είναι γνωστά, στους οποίους και επιδίδεται, αν βρίσκονται στο χώρο ανέγερσης του κτίσματος ή στην κατοικία τους, αν η διεύθυνση τους είναι γνωστή, άλλως τοιχοκολλάται στο κτήριο του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος. Σε κάθε περίπτωση, συντάσσεται έκθεση επίδοσης, η οποία υπογράφεται από δικαστικό επιμελητή ή το δημόσιο όργανο που το επιδίδει και αυτόν στον οποίο αφορά ή τον Γραμματέα του οικείου δήμου ή κοινότητας αντίστοιχα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 44 επόμενα του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97/Α') Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας».

Άρθρο 20 - Ποινικές διατάξεις ν. 998/1979.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 70 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος εκχερσώνει, υλοτομεί αποψιλωτικά, καλλιεργεί ή φυτεύει μη δασικά φυτά σε έκταση δημόσια ή ιδιωτική, που κηρύχθηκε αναδασωτέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε 100 τετραγωνικά μέτρα που καταστρέφονται. Ειδικά η χρηματική ποινή για καταστροφή πέραν του ενός στρέμματος αναδασωτέας εκτάσεως αυξάνεται σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για κάθε επιπλέον 100 τετραγωνικά μέτρα αναδασωτέας εκτάσεως που καταστρέφονται. Οι ποινές αυτές είναι ανεξάρτητες από τις ποινές των παρ. 1 και 2 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου για την ανοικοδόμηση αναδασωτέων εκτάσεων.

Επίσης επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη, η οποία εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης που εκδίδεται

σε βάρος των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προσώπων. Με μέριμνα της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής γνωστοποιούνται οι εν λόγω αποφάσεις, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευσή τους, στον οικείο δασάρχη. Το εν λόγω πρόστιμο ισούται με 1.467 ευρώ πολλαπλασιαζόμενα επί το συντελεστή Μ της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Π.Δ. 437/1981 (ΦΕΚ 120 Α') και με την έκταση που καταστρέφεται σε στρέμματα.

Το πρόστιμο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως δαπάνη αποκατάστασης της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε. Με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 107 του Ν.Δ. 86/1969, όπως ισχύει, ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος ποιμνίου που συλλαμβάνεται με το ποίμνιό του μέσα σε αναδασωτέα έκταση ή που δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να μην εισέρχονται τα ζώα μέσα σε αναδασωτέα έκταση, καθώς και αυτός που επιτρέπει τη βοσκή σε τρίτους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής από τον ίδιο δράστη επί της ίδιας ή άλλης αναδασωτέας έκτασης οι παραπάνω ποινές κάθε παράβασης και το πρόστιμο διπλασιάζονται και η ποινή φυλάκισης δεν μετατρέπεται και δεν αναστέλλεται".

3. Το άρθρο 71 του Ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι παραβάτες (εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του ν. 998/1979 προβλεπόμενων εξαιρέσεων την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, τιμωρούνται με κάθειρξη τουλάχιστον 5 ετών και χρηματική ποινή από 20.000 μέχρι 200.000 ευρώ.

2. Οι συμπράττοντες στην ανοικοδόμηση ή κατασκευή υπάλληλοι και εργάτες των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, οι συνεργάτες αυτών και κάθε τρίτος που παρέχει άμεση ή έμμεση συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση του κτίσματος ή της κατασκευής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 ευρώ μέχρι 20.000 ευρώ.

3. Όποιος εκχερσώνει παράνομα δάσος, δασική έκταση ή δημόσια χορτολιβαδική ή βραχώδη έκταση των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος, όποιος καλλιεργεί έκταση των ανωτέρω κατηγοριών που έχει εκχερσωθεί παράνομα ή φυτεύει μη δασικά φυτά ή παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την κατά προορισμό χρήση δάσους, δασικής εκτάσεως ή δημόσιας χορτολιβαδικής ή βραχώδους έκτασης των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του παρόντος καθώς και όποιος ενεργεί επί εκχερσωθείσης παράνομα εκτάσεως πράξεις διακατοχής τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και εκείνοι κατ' εντολή ή παρότρυνση ή οποιαδήποτε υποβοήθηση των οποίων τελέσθηκαν οι παραβάσεις αυτές.

4. Κατά των παραβατών των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλεται υποχρεωτικώς δήμευση των προϊόντων των ως άνω αξιοποιήσιμων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ή ήταν προορισμένα για την τέλεσή τους.

5. Απαγορεύεται η σύνδεση των αναφερόμενων στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου οικοδομών, κτισμάτων και εγκαταστάσεων με τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή από 3.000 μέχρι 30.000 ευρώ.

6. Το πρωτόκολλο κατεδάφισης- απομάκρυνσης κοινοποιείται εντός δύο (2) ημερών από την έκδοση του στον αρμόδιο εισαγγελέα. Η μη τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και δεν επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας.

7. Αναστολή της ποινής δεν επιτρέπεται. Η έφεση δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης.

8. Εκτελεστές έργων διανοίξεως οδών μη συμμορφούμενοι προς τις κατ' άρθρο 48 παρ. 1 του παρόντος νόμου υποδείξεις της δασικής υπηρεσίας τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρ.458 Π.Κ.

9. Οι μη συμμορφούμενοι με τις περί αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης υποχρεώσεις του άρθρου 52 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 ευρώ μέχρι 20.000 ευρώ.

10. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και οι μη συμμορφούμενοι με τις υποχρεώσεις του άρθρου 49 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις».

Άρθρο 21 - Εξουσιοδοτήσεις

Το άρθρο 78 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης του άρθρου 45 του παρόντος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης της έγκρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι υποχρεώσεις του δικαιούχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τύπος του τίτλου κυριότητας της παραγράφου 11 του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών μονοπατιών της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του παρόντος νόμου.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται το ανώτατο εμβαδό της παραχωρουμένης έκτασης, ο τύπος του παραχωρητηρίου, τα δικαιούχα πρόσωπα και η σειρά προτίμησης αυτών, οι υποχρεώσεις του προσώπου στο οποίο έγινε η παραχώρηση για να καλλιεργεί και να καρπούται κατά τρόπο επιμελή και συνεχή τα καστανοτεμάχια, οι όροι έκπτωσης και αποβολής σε περίπτωση εγκατάλειψης, καταστροφής ή πλημμελούς εκμετάλλευσης, το ύψος του τιμήματος και ο τρόπος καταβολής του, ο τύπος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του παρόντος ειδικής μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66 του παρόντος νόμου.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης των μελετών διαχείρισης των πάρκων και αλσών της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του παρόντος νόμου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας δάσους, δασικής έκτασης ή χορτολιβαδικής ή βραχώδους έκτασης των περιπτώσεων ββ και δγ του άρθρου 3 του παρόντος, καθώς και κάθε

άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

8. Η ακολουθητέα, κατά την κατεδάφιση αυθαίρετου κτίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 67Α του παρόντος, ροή των εργασιών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών ως και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ομοίως με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 5 του ανωτέρω άρθρου αποζημίωσης και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για τη νομιμοποίηση υφιστάμενων, κτισμάτων σε κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές.

14. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, μπορούν να εξαιρούνται από την κατεδάφιση υφιστάμενες κατασκευές, όπως κτήρια ή τμήματα κτηρίων, λοιπές εγκαταστάσεις ή κατασκευές, παρακολουθήματα κ.λπ., σε κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές της προηγούμενης παραγράφου, έστω και αν ο τρόπος κατασκευής τους δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον διασφαλίζεται η προστασία του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος και η διατήρηση της φυσιογνωμίας της περιοχής εγκατάστασης της κατασκήνωσης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διαδικασία εφαρμογής της ως άνω εξαιρετικής αρμοδιότητας του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διατήρησης, ενώ μπορούν να επιβάλλονται οι αναγκαίες προσαρμογές στα κτίρια και στις εγκαταστάσεις προκειμένου να εξαιρεθούν της κατεδάφισης.

15. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων των εκτροφείων θηραμάτων του άρθρου 47^α του παρόντος νόμου.

16. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζονται οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 22 - Τροποποιήσεις του ν. 3208/2003 - Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των παραγράφων 6β και 6γ του άρθρου 3 του ν. 998/1979 που:

Ι. Αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικά:»

2. Οι περιπτώσεις θ' και ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«θ) Με τις διατάξεις του Ν. 248/1976, σε ό,τι αφορά:

α) τις δασικές εκτάσεις που με τον ανωτέρω Νόμο κρίθηκε ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο,

β) τις εκτάσεις που εμφανίζονται στον προσωρινό κτηματικό χάρτη του Ν. 248/1976 ως μη δασικές, καθώς και εκείνες που κρίθηκε με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, κατά τη διαδικασία των άρθρων 12 επ. του Ν. 248/1976, ότι δεν αποτελούν δάσος ή δασική έκταση και αν ακόμη απέκτησαν μεταγενεστερως δασικό χαρακτήρα, εφόσον: i) οι ανωτέρω εκτάσεις ή τμήματα τους απώλεσαν τον εν λόγω δασικό χαρακτήρα από επεμβάσεις, οι οποίες έγιναν σε εκτέλεση διοικητικών πράξεων, που εκδόθηκαν μέχρι τις 31.3.2011, ισχύοντος του ανωτέρω όρου, μόνο ως προς το μέρος των εκτάσεων που καταλαμβάνεται από τις πράξεις αυτές ή ii) έχουν εκδοθεί για τις εκτάσεις αυτές ή για τμήματα τους μέχρι τις 31.3.2011 από τις αρμόδιες δασικές αρχές διοικητικές πράξεις, βεβαιωτικές του διαπιστωθέντος, κατ' εφαρμογή του Ν. 248/1976, μη δασικού χαρακτήρα αυτών».

«ι) Με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα».

3. Μετά την περίπτωση ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθενται νέες περιπτώσεις κ', λ' και μ' ως εξής:

«κ) Με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952 «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων» (ΦΕΚ 217 Α') και του άρθρου 26 του ν. 2040/1992, σε ό,τι αφορά τις δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2, τις εκτάσεις της περίπτωσης ββ και τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει.

λ). Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 3147/2003

μ) Σύμφωνα με το Κτηματολόγιο Ρόδου και Κώ - Λέρου».

4. Στο τμήμα ΙΙΙ της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις «κατά κυριότητα»

5. Η περίπτωσης β και γ του τμήματος ΙΙΙ του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«β) Σε τρίτους, βάσει συμβιβαστικών πράξεων με το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τη διαδικασία του άρθρου 39 του Ν. 1884/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 2227/1994 (ΦΕΚ 129 Α') καθώς και των διατάξεων του Β.Δ/τος 6/1961, εφόσον αντικείμενο της συμβιβαστικής πράξης έχει αποτελέσει η κυριότητα της έκτασης και όχι οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα τρίτων σε αυτήν».

«γ) Από διαχωρισμό υπέρ των Ταμείων Εφέδρων Πολεμιστών Κρήτης και των Μονών βάσει του Ν. 3345/22.2.1925».

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως αυτές κατά καιρούς ίσχυσαν και κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 14 έως και 27 του Δασικού Κώδικα, εφ' όσον αξιοποιήθηκαν κατά τους όρους της παραχώρησης ή της εκχέρσωσης και εκδόθηκαν οριστικά παραχωρητήρια δεν υπάγονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και μπορούν να αλλάξουν χρήση».

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 και οι παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 καταργούνται.

8 α) Η παρ. 20 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις εκτάσεις των αγροκτημάτων που προήλθαν από διαχωρισμό με απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Διαχείρισης Ανταλλαξιμού Περιουσίας και οι οποίες εμφανίζονται στον κτηματολογικό πίνακα του οικείου αγροκτήματος, όπως αυτός διαμορφώθηκε με την παραπάνω απόφαση, υπέρ των ιδιωτών, το Δημόσιο δεν προβάλλει οποιαδήποτε δικαιώματα».

β) Με την παρ. 20 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 προστίθεται νέα παράγραφος 21 ως εξής:

«Εκτάσεις αγροτικού ή χορτολιβαδικού χαρακτήρα, που έχουν τη μορφή της περίπτωσης 6β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, στις οποίες έπαυσε η καλλιέργεια ή η βόσκηση λόγω απαγόρευσης διενέργειας διακατοχικών πράξεων επ' αυτών μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος έναντι του Δημοσίου, διατηρούν το χαρακτήρα που είχαν, εφόσον αναγνωριστούν αμετάκλητα ως μη δημόσιες».

9. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 15 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α') προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές οι εκτάσεις των περιπτώσεων β και γ της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, των ανωτέρω περιοχών».

10. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003 μετά τις λέξεις «των δασών και δασικών εκτάσεων του πρώτου εδαφίου του άρθρου 15» προστίθεται η φράση «ως και των εκτάσεων του δεύτερου εδαφίου του ως άνω άρθρου 15, όπως ισχύει».

Άρθρο 23 - Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Παραχωρήσεις ακινήτων

1. Μετά το άρθρο 237 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 237^Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 237^Α

Παραχωρήσεις ακινήτων

1. «Κτίρια ,εγκαταστάσεις και υποδομές, ιδίως Δασικά κτίρια, Δασοφυλάκεια, Πυροφυλάκεια, Αποθήκες, Υδατοδεξαμενές, Φυτώρια, Εργοστάσια Ξυλείας, Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί, ορειβατικά καταλύματα, ξύλινα λυόμενα οικήματα κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων και των ακινήτων που αποτελούσαν περιουσία των καταργηθέντων με το άρθρο 36 του ν. 2218/1994 ταμείων γεωργίας κτηνοτροφίας και δασών των νομών και μη μεταγραφέντων κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 36 του παραπάνω νόμου, που χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες, ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο, με εξαίρεση τα μισθωμένα από αυτό κτίρια, και η διαχείρισή τους ασκείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Τα παραπάνω ακίνητα καθώς και τα κτίρια και γενικά οι υποδομές που ανεγέρθηκαν εντός δασών, δασικών εκτάσεων και δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, και παραδόθηκαν στις δασικές υπηρεσίες λόγω εκπλήρωσης του σκοπού της επέμβασης, αν δεν είναι αναγκαία στις Δασικές Υπηρεσίες που τα χρησιμοποιούν :

α) επιτρέπεται να παραχωρούνται, κατά χρήση για ορισμένο χρόνο, δωρεάν προς το Δημόσιο ή προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή κατόπιν ανταλλάγματος, σε φυσικά ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εκπληρούν κοινωφελή ή μη σκοπό. Η διαχείριση των παραχωρούμενων ακινήτων γίνεται κατά παρέκκλιση των περί των χρήσεων γης και των όρων δόμησης κειμένων πολεοδομικών διατάξεων, εάν είναι αναγκαίο προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της παραχώρησης.

β) Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. μετά από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Δασών.

γ) Στη σχετική απόφαση καθορίζεται το τίμημα, ο σκοπός της παραχώρησης και μπορεί να τίθενται όροι, η μη εκπλήρωση των οποίων συνεπάγεται την ανάκληση αυτής».

2. Δεν μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς κτιρίων, κτισμάτων και εγκαταστάσεων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για κοινωφελείς σκοπούς με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν.Δ. 86/69 σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως ειδικής ή καθολικής διαδοχής αυτών εφόσον εξακολουθεί η εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών.

Άρθρο 24 - Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Ίδρυση Δασικών Φυτωρίων - Διάθεση Δασικών Σπόρων

1. Το άρθρο 51 του ν.δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επιτρέπεται η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και διάθεση των αποθεμάτων, αντί τιμήματος, δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς σκοπούς από τις Δασικές Υπηρεσίες, καθώς και η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για μη δασοπονικούς σκοπούς από Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου κατόπιν άδειας της Διεύθυνσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ως δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό νοούνται όλα τα δασικά είδη και τα υβρίδιά αυτών.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 458 του ποινικού κώδικα

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με την έκδοση των άδειών ίδρυσης, λειτουργίας, διάθεσης και εμπορίας των δασικών φυτωρίων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, την εποπτεία, τον έλεγχο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των φυτωρίων, την έκδοση παραβόλου, την εγγραφή σε ειδικό Μητρώο, την εισαγωγή από, εξαγωγή ή επανεξαγωγή σε Τρίτες χώρες, τον έλεγχο και την πιστοποίηση του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, το φυτοϋγειονομικό έλεγχο, καθώς και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια».

2. Μετά το άρθρο 119 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 119^Α, που έχει ως εξής:

«1. Η Κεντρική Αποθήκη Δασικών Σπόρων που υπάγεται στη Γενική Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών μετονομάζεται σε Κέντρο επεξεργασίας, ελέγχου και πιστοποίησης δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού και δύναται να διαθέτει αντί τιμήματος δασικούς σπόρους, μοσχεύματα, δευτερεύοντα προϊόντα εκκόκκισης (κώνους κ.α) προς τρίτους από τα αποθέματά της.

2. Τα έσοδα από τη διάθεση αυτών προϊόντων κατατίθενται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τιμές διάθεσης των δασικών σπόρων, μοσχευμάτων, δευτερευόντων προϊόντων εκκόκκισης (κώνους κ.α)».

Άρθρο 25 - Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Βοσκή

1. Το άρθρο 103 του ν.δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 103 - Βοσκότοποι. Ρύθμιση της βοσκής.

1. Βοσκότοποι είναι οι βοσκήσιμες γαίες, στις οποίες αναπτύσσεται αυτοφυής ή μη βλάστηση ποώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή.

Για τις ανάγκες εφαρμογής κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων, για τις δημοσίου χαρακτήρα ανωτέρω εκτάσεις δημιουργείται, κατ' έτος, αντίστοιχος θεματικός χάρτης στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (LPIS-GIS), ο οποίος εγκρίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ο ανωτέρω θεματικός χάρτης αφορά αποκλειστικά και μόνον στην εφαρμογή των κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων και δεν επηρεάζει την αποτύπωση, προστασία και διαχείριση των εκτάσεων αυτών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Κατασκευές ή εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία του βοσκότοπου, την καλύτερη διαβίωση των ζώων και την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων είναι επιτρεπτές.

Η προστασία και διαχείριση των βοσκοτόπων γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις επόμενες παραγράφους 2 έως 7 του παρόντος.

Στις διατάξεις αυτές υπάγεται και η διαχείριση των ακινήτων του άρθρου 1 του ν.4061/2012 που έχουν χαρακτήρα βοσκότοπου όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος

2. Η χρήση της βοσκής εντός των εκτάσεων που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία ασκείται ελεύθερα, στο βαθμό που δεν παρεμποδίζεται η φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις ανωτέρω εκτάσεις βλάστηση, η προστασία και διαχείριση των οποίων διέπεται από τις κείμενες για κάθε κατηγορία των ανωτέρω εκτάσεων διατάξεις.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζονται τα κριτήρια για την κατάταξη των βοσκήσιμων ακινήτων σε ζώνες χαμηλής, μεσαίας ή υψηλής βοσκοικανότητας, τα στρέμματα που αναλογούν ανά ζωική μονάδα ανάλογα με τη βοσκοικανότητα του βοσκοτόπων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Γεωπόνος και δασολόγος που υπηρετούν στην Περιφερειακή Ενότητα, στην οποία βρίσκεται το βοσκήσιμο ακίνητο και στην οικεία Διεύθυνση Δασών συντάσσουν έκθεση αυτοψίας με την οποία προσδιορίζουν, αν το ακίνητο ή τμήματα αυτού κατατάσσονται σε ζώνη χαμηλής, μεσαίας ή υψηλής βοσκοικανότητας»

4. Η βοσκή εντός των ανωτέρω εκτάσεων, στις οποίες αυτή δεν έχει απαγορευθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ασκείται επί τη βάση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της περιοχής. Τα ανωτέρω σχέδια συντάσσονται για μεν τις ιδιωτικές εκτάσεις μερίμνη των ιδιοκτητών τους, για δε τις δημόσιες, μερίμνη των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων, σε περίπτωση δε αδυναμίας των τελευταίων, από την αρμόδιο Δήμο και εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη. Τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης των εποικιστικών χορτολιβαδικών εκτάσεων συντάσσονται όπως και των δημοσίων, αλλά εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας της Περιφέρειας. Στα ανωτέρω σχέδια ρυθμίζεται χωρικά η βοσκή, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες χρήσεις, καθώς και τη βοσκοικανότητα της περιοχής και μελετάται η αναβάθμιση των βοσκήσιμων εκτάσεων προς εξυπηρέτηση της σκοπούσας χρήσης. Για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων χρήσης λαμβάνονται υπόψη τα

δικαιώματα των αποκαταστηθέντων κτηνοτρόφων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 παρ. 2. του ν. 4061/2012

4. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής σε κτηνοτρόφους, επί των επιτρεπομένων σύμφωνα με το εγκριθέν διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης δημοσίων και εποικιστικών χορτολιβαδικών εκτάσεων, κατανέμονται από τους οικείες κτηνοτροφικές οργανώσεις, στις οποίες παρέχεται η αρμοδιότητα και η ευθύνη της κατανομής.

5. Οι δικαιούχοι τη βοσκή κτηνοτρόφοι για τις δημόσιες και εποικιστικές χορτολιβαδικές εκτάσεις καταβάλλουν μίσθωμα για τη χρήση της βοσκής, το ύψος του οποίου ως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια με την μίσθωση καθορίζεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ, Αγροτικής Ανάπτυξης και Οικονομίας & Οικονομικών. Το ανωτέρω μίσθωμα κατατίθεται υπέρ του δήμου στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ασκείται η βόσκηση και σε σχετικό λογαριασμό του, με την υποχρέωση διάθεσης του αποκλειστικά για τη συντήρηση και την κατασκευή έργων υποδομής του βοσκοτόπου και για τη σύνταξη διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης. Οι αποκατεστημένοι κτηνοτρόφοι εξαιρούνται από την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

6. Από της ισχύος του παρόντος νόμου και σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) ετών, οφείλεται να καταρτιστούν διαχειριστικά σχέδια βόσκησης των περιοχών της χώρας που υφίσταται καθεστώς βοσκής. Παρελθούσης της ανωτέρω προθεσμίας δεν είναι δυνατή η βοσκή των βοσκήσιμων εκτάσεων που εποπτεύει η δασική υπηρεσία χωρίς την ύπαρξη των εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης. Κατ' εξαίρεση, δύναται μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας να υπαχθούν κατά τα ανωτέρω οριζόμενα σε καθεστώς βόσκησης και περιοχές που δεν βόσκονταν, μετά από αίτημα των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων..

7. Με κοινή απόφαση των υπουργών ΠΕΚΑ και Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζονται οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των προβλεπόμενων στην παράγραφο 3 του παρόντος διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης.

.2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 105 του ν.δ. 86/69 αντικαθίσταται ως εξής:

« Με δασική αστυνομική διάταξη βοσκής, που εκδίδεται αυτεπάγγελτα από το δασάρχη απαγορεύεται η βοσκή παντός ζώου σε έκταση που κηρύχθηκε αναδασωτέα».

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/69 (ΦΕΚ 7 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στις κηρυγμένες αναδασωτέες εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς, που υπέρκεινται χωριών ή συνοικισμών ή βρίσκονται εντός λεκανών σχηματισμού χειμάρρων, απαγορεύεται η βοσκή, των μεν προβάτων και των μεγάλων ζώων το λιγότερο επί πενταετία, των δε αιγών το λιγότερο επί δεκαετία από την ημέρα της πυρκαγιάς.

2. Εκτός των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου, σε αναδασωτέες λόγω πυρκαγιάς εκτάσεις, εφόσον επήλθε πλήρης αναγέννηση μετά την πυρκαγιά, δύναται να ρυθμίζεται ο χρόνος της απαγόρευσης της βοσκής των κτηνοτροφικών ζώων— αναλόγως των σταθμολογικών συνθηκών του οικοσυστήματος, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη και σύμφωνη γνώμη του Δ/ντη Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δια της βοσκής αυτών δεν κινδυνεύει η επελθούσα αναγέννηση των δασικών οικοσυστημάτων και η ομαλή αποκατάστασή τους».

4. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 110 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις «πλην των κειμένων στις νησιωτικές περιοχές του νομού αυτού».

Άρθρο 26 - Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 – Κατάσχεση και δήμευση δασικών προϊόντων, εργαλείων, οργάνων, σκευών κλπ.

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ.γ' του Ν.4138/2013 (ΦΕΚ Α 72/19.3.2013) αντικαθίσταται ως εξής:

«2 α. Τα ως άνω κατασχόμενα δασικά προϊόντα, ευθύς μετά την κατάσχεση, διατίθενται άνευ δημοπρασίας, από τον προϊστάμενο του οικείου δασαρχείου, είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα, είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, επί καταβολή τιμήματος ίσου με την αντίστοιχη αγοραία τιμή του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται περί προϊόντων από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται από αυτούς τίμημα **οριζόμενο από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.**

β. Στην περίπτωση που από τη σχετική έκθεση κατάσχεσης, προκύπτει ότι, τα ως άνω κατασχόμενα, δασικά προϊόντα, αφορούν αποκλειστικά την κατηγορία των καυσόξυλων, τότε, ευθύς μετά την κατάσχεση, ο προϊστάμενος του οικείου Δασαρχείου ή της Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο, δύναται άμεσα να προβεί στη διάθεση αυτών, άνευ δημοπρασίας, είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα, είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, για την κάλυψη των αναγκών τους σε καυσόξυλα, είτε στον οικείο Δήμο, για την κάλυψη των ατομικών αναγκών ατόμων, που αποδεδειγμένα υπάγονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, εφόσον τα άτομα αυτά δε συμμετείχαν, σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο, στην προαναφερόμενη παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς, κ.λπ.). Η εν λόγω διάθεση γίνεται επί καταβολή τιμήματος, που αντιστοιχεί στο ήμισυ της αντίστοιχης αγοραίας τιμής του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται περί προϊόντων από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται τίμημα στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν αυτός δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης 2β.

γ. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κατασχόμενα δασικά προϊόντα δεν διατεθούν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω περιπτώσεις 2α και 2β, τότε αυτά εκποιούνται, με πρόχειρη δημοπρασία, εγκρινομένη από τον αρμόδιο Δασάρχη ή το Δ/ντή Δασών (σε Δ/νσεις χωρίς Δασαρχεία) και προ της εκδόσεως της σχετικής ποινικής αποφάσεως. Στην ανωτέρω δημοπρασία, δε δύναται να συμμετέχουν τα πρόσωπα, που σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο, συμμετείχαν

στην προαναφερόμενη, παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς, κ.λπ.).

Σε περίπτωση άγονου ή ασύμφορου αποτελέσματος, μετά τη διενέργεια δύο (2) δημοπρασιών, εφόσον πρόκειται για καυσόξυλα, αυτά δύνανται να διατεθούν για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των κατοίκων του άρθρου 168 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, το καταβλητέο τίμημα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Για τις λοιπές κατηγορίες δασικών προϊόντων, έχει ανάλογη εφαρμογή το εδάφιο δ' της παρ. 1 του άρθρου 138 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Το κατά τα ως άνω τίμημα ή το εκπλειστηρίασμα, προκειμένου περί προϊόντων μη δημοσίων δασών, αποδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία.

δ. Εάν λόγω της ποσότητας των κατασχεθέντων δασικών προϊόντων δεν υπάρχει στην ευρύτερη περιοχή της κατάσχεσης επαρκής, ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τότε αυτά παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξή τους, μέχρι την κατά τα ανωτέρω διάθεση ή εκποίηση αυτών η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός μηνός».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ.δ' του Ν.4138/2013 (ΦΕΚ Α 72/19.3.2013), η φράση «κατά την παράνομη υλοτομία και μεταφορά» αντικαθίσταται από τη φράση «κατά την παράνομη υλοτομία ή μεταφορά».

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ.δ' του Ν.4138/2013 (ΦΕΚ Α 72/19.3.2013), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άλλως τα εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προέβη στην εκτέλεση του αδικήματος, εκποιούνται με δημοπρασία, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκποιήσεως αδεσπότην ή κατασχεθέντων δασικών προϊόντων, τα δε τροχοφόρα μεταφορικά μέσα εκποιούνται από την Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών».

4. Η παράγραφος 8 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περ.´ του Ν.4138/2013 (ΦΕΚ Α 72/19.3.2013) και το άρθρο 15 παρ.2 του Ν.4180/2013 (ΦΕΚ Α 182/5.9.2013), αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Επίσης, επιβάλλεται σε έκαστον των παραβατών και εις ολόκληρον με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη πρόστιμο ανά μονάδα μέτρησης του παρανόμως υλοτομηθέντος ή μεταφερόμενου **προϊόντος ξυλείας**, ίσο με το πενταπλάσιο της αγοραίας τιμής, της προβλεπομένης από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων για την αντίστοιχη κατηγορία.

Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται το διπλάσιο του ανωτέρω προστίμου.

Η διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει με τη βεβαίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση. Η έκθεση κοινοποιείται μαζί με έγγραφη κλήτευση του δασάρχη προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του ενώπιόν του για την αποδιδόμενη σε αυτόν παράνομη ενέργεια μέσα σε 5 ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για 5 ημέρες.

Το πρόστιμο βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Το δίπλωμα οδήγησης επιστρέφεται στον κύριο ή νόμιμο κάτοχό του μετά την παρέλευση τριμήνου από την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου.

Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ο παραβάτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο κατά τόπο αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, εντός της προβλεπομένης από το άρθρο 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εξηκονθήμερης προθεσμίας, που αρχίζει από την επόμενη της κοινοποίησης σ' αυτόν της απόφασης. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η προθεσμία της ανωτέρω προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 και 200 έως 209 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης από το ποινικό δικαστήριο το επιβληθέν πρόστιμο διαγράφεται και το καταβληθέν ποσό αυτού επιστρέφεται από το Φορέα στον οποίο αποδόθηκε. Ιδιαίτερα σε περίπτωση εντοπισμού του δράστη αλλά μη ευρέσεως των παρανόμως υλοτομηθέντων ή

μεταφερθέντων δασικών προϊόντων το ανωτέρω διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται, μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου, για την ποσότητα που αναφέρεται στη μήνυση και επικυρώθηκε με την ανωτέρω απόφαση».

5. Η παράγραφος 9 (πρώην 8 αναριθμηθείσα με το άρθρο 2 του ν. 4138/2013 ΦΕΚ Α 72/19.3.2013) του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να ορισθούν και άλλες περιπτώσεις κατασχέσεως δασικών προϊόντων».

Άρθρο 27 - Λοιπές ποινικές διατάξεις ν.δ. 86/1969

1.. Στο τέλος της εσωτερικής παραγράφου δ της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ν. 4198/2013 (ΦΕΚ 215 Α) προστίθεται νέα περίπτωση θ ως εξής:

«θ) του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α΄)».

2. Στο τέλος της εσωτερικής παραγράφου γ της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4198/2013 (ΦΕΚ 215 Α) προστίθεται νέα περίπτωση ε ως εξής:

«ε) του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α΄)».

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, μετά την περίπτωση ε προστίθεται νέα περίπτωση στ ως εξής:

«στ. ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, τα οποία έχουν υλοτομηθεί ή συλλεχθεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες»

4. Στο άρθρο 269 του ν.δ. 86/1969 η χρηματική ποινή διαμορφώνεται στο ύψος των 500 €

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 286 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της ζημιάς δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100 €

6. Στην παράγραφο 10 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης διαμορφώνεται στα 50 μέχρι 500 €

7. Στην παράγραφο 14 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης για το ελάφι ανέρχεται στα 1000 €, για δορκάδα – αγριόγιδο - αίγαγρο Κρήτης στα 500 €, για τα λοιπά είδη αίγαγρων στα 300 €, για αγριοπετεινό – φασιανό ή αφαίρεση αυγών αυτών στα 50 €.

8. Στην παράγραφο 18 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 100 €

9. Στην παράγραφο 19 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 100 μέχρι 1000€

10. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 288^α του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα 1500 μέχρι 30000€.

Άρθρο 28 - Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4061/2012 (ΦΕΚ 66 Α)

1. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ν. 4061/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 4, ως εξής:

«Επίσης οι διατάξεις του ν. 4061/2012 δεν εφαρμόζονται για ακίνητα που διαχειρίζονται και χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες».

2. Μετά την παράγραφο 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, όπως αυτή προστέθηκε με την περίπτωση β της παρ. 2 του άρθρου 168 του ν. 4099/2012 (Α΄ 250) προστίθενται νέες παράγραφοι 14 και 15 ως εξής:

«14. Διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια μετά την 11^η Ιουνίου 1975 και εκχερσώθηκαν εκ του λόγου αυτού πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού ως και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της περίπτωσης β της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδάσμου και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται».

«15. Στις εποικιστικές δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, που διατέθηκαν για την αποκατάσταση κτηνοτρόφων με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να υφίστανται τα δικαιώματα χρήσης βόσκησης των αποκατασταθέντων κτηνοτρόφων ή των νομίμων κληρονόμων τους, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας ως προς την προστασία και διαχείριση των ανωτέρω εκτάσεων. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων άσκησης των δικαιωμάτων αυτών ισχύουν τα οριζόμενα στα τρία πρώτα εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 24. Η Επιτροπή θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών ενημερώνει το αρμόδιο Δασαρχείο ή την αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, για την συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων σχετικά με την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων. Στις περιπτώσεις που το δικαίωμα χρήσης βόσκησης είχε επεκταθεί και σε δικαίωμα ξύλευσης, το οποίο ασκείται βάσει εγκεκριμένων διαχειριστικών μελετών ή πινάκων υλοτομίας, το δικαίωμα αυτό εξακολουθεί να ισχύει υπέρ του δικαιούχου μέχρι λήξης ισχύος των διαχειριστικών μελετών ή των πινάκων υλοτομίας και μόνο».

Άρθρο 29 - Λατομεία σχιστολιθικών πλακών

Το άρθρο 16 του ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85 Α), όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 18 – Λατομεία σχιστολιθικών πλακών

Το άρθρο 16 του ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85 Α), όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

« 1. Νομικά και φυσικά πρόσωπα που εκμεταλλεύονται λατομεία σχιστολιθικών πλακών, ανεξαρτήτως του αν ενέπιπταν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15 Α`), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2702/1999 (ΦΕΚ 70 Α`), εφόσον μέχρι σήμερα δεν έχουν λάβει άδεια εκμετάλλευσης ή δεν έχουν συνάψει σύμβαση μίσθωσης με το Δημόσιο, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 1428/1984, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του ν. 2115/1993, δύνανται να συνεχίσουν την εκμετάλλευση των λατομείων αυτών υπό τις εξής προϋποθέσεις:

αα) έχουν καταθέσει αίτηση στο αρμόδιο Δασαρχείο για την αναγνώριση της κυριότητας επί εκτάσεως στην οποία περιλαμβάνεται ο λατομικός χώρος, εντός της προθεσμίας που όριζαν είτε το άρθρο 34 του ν. 2115/1993, είτε το άρθρο 14 του ν. 2702/1999, είτε το αρ.58 παρ.1 του ν.4030/2011,ή

αβ) δεν έχουν καταθέσει αίτηση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις ως άνω διατάξεις αλλά εκμεταλλεύονται αποδεδειγμένα το λατομικό χώρο , όπως αυτός αποτυπώνεται στους ορθοφωτοχάρτες έτους 1996, ή

αγ) έχουν ιδιοκτησιακό δικαίωμα αναγνωρισμένο Δικαστικά ή Διοικητικά αλλά δεν έχουν καταθέσει αίτηση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις ως άνω διατάξεις και εκμεταλλεύονται αποδεδειγμένα το λατομικό χώρο , όπως αυτός αποτυπώνεται στους ορθοφωτοχάρτες έτους 1996 και

β) έχουν ήδη υποβάλλει ή θα υποβάλλουν αρμοδίως, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

1. αίτηση έγκρισης επέμβασης ή παραχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 52 (πρώην άρθρο 57) του ν. 998/1979,

2. αίτηση για τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης,
3. τεχνική μελέτη σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1428/1984 (Α` 43),
4. μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, και
5. αίτηση για τη σύναψη απευθείας σύμβασης μίσθωσης, αν πρόκειται για δημόσιο λατομείο ή αίτηση για αναγνώριση της έκτασης.

γ.- Τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που εκμεταλλεύονται τα λατομεία σχιστολιθικών πλακών και έχουν ιδιοκτησιακό δικαίωμα ήδη αναγνωρισμένο Διοικητικά ή Δικαστικά, υποβάλλουν μόνο τα στοιχεία 1 – 4 του προηγούμενου εδαφίου β.

2. Οι αρμόδιες διευθύνσεις περιβάλλοντος εξετάζουν κατά προτεραιότητα τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και τις τεχνικές μελέτες λατομείων σχιστολιθικών πλακών της παραγράφου 1, ώστε να εκδοθούν Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) και έγκρισης τεχνικών μελετών εκμετάλλευσης το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την κατάθεση τους. Η εκμετάλλευση των λατομείων συνεχίζεται με βάση την υποβληθείσα μελέτη μέχρι την τυχόν έκδοση πράξεως απόρριψής της. Στην περίπτωση που απορριφτεί η αίτηση, διακόπτεται η λειτουργία της επιχείρησης και εκδίδονται οι διοικητικές πράξεις περί προστασίας των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία.

Μετά την παρέλευση του εξαμήνου και μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος για τη συνέχιση της εκμετάλλευσης κατατίθεται στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών εγγυητική επιστολή για τη διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου έναντι τυχόν οφειλομένων μισθωμάτων .

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής σε συνάρτηση με το μίσθωμα, η διάρκεια της, οι όροι κατάπτωσης αυτής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Λατομικός χώρος των λατομείων της παραγράφου 1 του παρόντος θεωρείται ο αποτυπωμένος στα διαγράμματα που συνοδεύουν την εγκεκριμένη τεχνική μελέτη του άρθρου 9 του ν. 1428/1984. Επί αυτού θα εκδοθούν οι διοικητικές πράξεις της υποπαραγράφου β της παραγράφου 1 του παρόντος.

3. Η κατά την παράγραφο 1 εκμετάλλευση παύει αυτοδικαίως αν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) ετών από τη λήξη της ανωτέρω εξαμήνης προθεσμίας δεν χορηγηθεί στους αιτήσαντες η άδεια εκμετάλλευσης. Στην περίπτωση σύναψης σύμβασης με το Δημόσιο, προϋπόθεση για την ενεργοποίησή της είναι η κατάθεση εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος για τα οφειλόμενα στο Δημόσιο μισθώματα της περιόδου έως την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των εκτάσεων στις οποίες διενεργείται η εκμετάλλευση των λατομείων της παραγράφου 1.

Έως την αναγνώριση του δικαιώματος κυριότητας επί των εκτάσεων αυτών, η έγκριση επέμβασης θα εκδίδεται επί δημοσίας εκτάσεως και θα καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 45 ν. 998/79(289/Α') σε τέσσερις ισόποσες δόσεις. Με την καταβολή της πρώτης δόσης απαιτείται η κατάθεση και εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος ποσού ίσου με το υπόλοιπο των τριών δόσεων, το οποίο δύναται να μειώνεται σταδιακά κατά το αντίστοιχο ποσό καταβολής.

Σε περίπτωση μη καταβολής μιας εκ των δόσεων καταπίπτει η εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου και το ποσό κατατίθεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης για τη χορήγηση έγκρισης επέμβασης μετά την ισχύ του ν. 4014/2011, η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται στην Α.Ε.Π.Ο.

Μέσα στην ανωτέρω προθεσμία των τριών (3) ετών οι συναρμόδιες υπηρεσίες

οφείλουν να έχουν περαιώσει τις κατά νόμο ενέργειες τους και να έχουν αποφανθεί οριστικά επί των υποβληθέντων αιτημάτων αναφορικά με τη λειτουργία, των λατομείων σχιστολιθικών πλακών.

4. Το Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών (Σ.Ι.Δ.), στο οποίο έχουν υποβληθεί αιτήσεις αναγνώρισης κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 2115/1993 εκδίδει σχετική απόφαση το αργότερο εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Κατά της απόφασης αυτής δεν επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών.

5. Μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους αναστέλλεται:

α. Η είσπραξη των προστίμων που έχουν επιβληθεί σε αυτούς που εκμεταλλεύονται τα λατομεία της παραγράφου 1 εκτός από τα πρόστιμα του ν. 1650/1986 και του άρθρου 15 του Ν. 669/1977 όπως ισχύουν.

β. Η εκτέλεση των πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής και των πρωτοκόλλων καθορισμού αποζημιώσεως χρήσεως που έχουν επιβληθεί με τη δασική νομοθεσία.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, αποφάσεις κήρυξης αναδάσωσης, διοικητικές ποινές προστίμων ή ειδικής αποζημίωσης και κάθε άλλη διοικητική πράξη που προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία για την προστασία των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων των περιπτώσεων των λατομείων της παραγράφου 1 του παρόντος, αίρονται υποχρεωτικά με πράξη του αρμοδίου οργάνου, εάν έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις της ανωτέρω διάταξης. Μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας, δεν εκδίδονται διοικητικές πράξεις προστασίας των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία».

Άρθρο 30 - Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 1421/1984 (ΦΕΚ 27 Α)

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 1421/1984 (ΦΕΚ Α 27') προστίθεται η φράση και «δασικές υπηρεσίες »

2. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του Ν. 1421/1984 (ΦΕΚ Α 27') προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως:

« Με την ίδια απόφαση επιτρέπεται και η εισαγωγή για τις ίδιες υπηρεσίες και λοιπών αποτρεπτικών μέσων, ιδίως κροτίδων κρότου λάμψης , μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών (SPRAY) ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας κλπ, για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης ατόμων της άγριας πανίδας σε κατοικημένες περιοχές ή και τη διαχείριση φαινομένων υπερπληθυσμού ειδών της άγριας πανίδας. »

3. Το άρθρο 2 Ν.1421/1984 (ΦΕΚ Α 27') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Άρθρο 2

Άδεια κατοχής και χρήσης

1. Η κατοχή και η χρήση των όπλων και λοιπών μέσων του άρθρου 1 επιτρέπεται σε υπαλλήλους των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των Περιφερειών καθώς και σε δασικούς υπαλλήλους των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, ύστερα από άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής. Η κατά τα ανωτέρω άδεια χορηγείται από τις οικείες αστυνομικές αρχές σε τακτικούς υπαλλήλους των κτηνιατρικών και δασικών υπηρεσιών ή σε υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου αυτών και για τη χορήγηση της ισχύουν οι προϋποθέσεις του ν. 2168/1993 (147/Α') όπως ισχύει.

2. Η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερόμενων κτηνιατρικών ή δασικών υπηρεσιών προς τις οικείες αστυνομικές αρχές. Στην αίτηση περιλαμβάνονται πλήρη στοιχεία ταυτότητας των υπαλλήλων για τους οποίους ζητείται να χορηγηθούν οι άδειες, καθώς και αντίγραφα ποινικού μητρώου αυτών.

3. Οι προαναφερόμενες άδειες παρέχουν το δικαίωμα στους κατόχους τους να φέρουν και να χρησιμοποιούν τα όπλα του άρθρου 1 μόνο κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας ή χρήση των όπλων αυτών από δασικούς υπαλλήλους γίνεται μόνο με την παρουσία και την συνδρομή κτηνιάτρου.

4. Με άδεια των οικείων αστυνομικών αρχών που χορηγείται με την ίδια κατά τα ανωτέρω διαδικασία και προϋποθέσεις, επιτρέπεται η κατοχή και χρήση αποτρεπτικών μέσων, ιδίως κροτίδων κρότου λάμψης, μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών (SPRAY) ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας κλπ, για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης ζώων της άγριας πανίδας σε κατοικημένες περιοχές.

4 . Το άρθρο 3 του Ν.1421/1984 (ΦΕΚ Α 27΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3.

Φύλαξη όπλων και μέσων

1. Τα ειδικά όπλα και τα λοιπά είδη και αποτρεπτικά μέσα της παραγράφου 1 φυλάσσονται στα καταστήματα των κτηνιατρικών και δασικών υπηρεσιών που έχουν κατανεμηθεί με ευθύνη των προϊστάμενων και των υπαλλήλων στους οποίους έχει χορηγηθεί η άδεια κατοχής και χρήσης, κατά τρόπο που διασφαλίζεται και αποκλείεται η προσέγγιση σε αυτά τρίτων καθώς και των λοιπών υπαλλήλων των υπηρεσιών, στους οποίους και απαγορεύεται η χρήση αυτών.

2. Στις υπηρεσίες της προηγούμενης παραγράφου τηρείται ειδικό βιβλίο το οποίο θεωρείται κατά σελίδα από τον προϊστάμενο τους καθώς και την αρμόδια αστυνομική αρχή στο οποίο καταχωρείται το σύνολο των όπλων και του λοιπού αποτρεπτικού εξοπλισμού και μέσων των άρθρου 1 και 2 .

3. Με αποφάσεις αντίστοιχα των Υπουργών Αγροτικής ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος Ενέργειας και κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται ο τρόπος τήρησης του βιβλίου της προηγούμενης παραγράφου».

5. Το άρθρο 5 του Ν. 1421/1984 (ΦΕΚ Α 27΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 5.

Τελικές διατάξεις

Για τα όπλα και τα λοιπά είδη και μέσα του άρθρου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου 2168/1993 (147/Α΄) όπως ισχύουν κάθε φορά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος».

Άρθρο 31 - Λοιπές τροποποιήσεις

1. Το εδάφιο γ του άρθρου 58 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ 90 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι εγκαταστάσεις δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραίες, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4053/2012 λειτουργούσαν α) σε δάσος ή δασική έκταση ή δημόσια χορτολιβαδική ή βραχώδη έκταση των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του παρόντος καθώς και σε αναδασωτές εκτάσεις, χωρίς έγκριση επέμβασης, ανεξάρτητα από το εάν έχουν εκδοθεί πράξεις των δασικών αρχών για την προστασία τους, ή β) χωρίς άδεια του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 31 του ν. 4053/2012, υποχρεούνται εντός της προθεσμίας των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 31 του ν. 4053/2012, κατά περίπτωση, να λάβουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης,

ή να υπαχθούν σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) και να λάβουν έγκριση επέμβασης.

Κατά τη διάρκεια της παραπάνω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς όλων των διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί από τη δασική αρχή για την προστασία της έκτασης και ανακαλούνται με πράξη του αρμόδιου οργάνου μετά την υπαγωγή σε ΠΠΔ και την έκδοση έγκρισης επέμβασης ή την έκδοση ΑΕΠΟ, στην οποία ενσωματώνεται η έγκριση επέμβασης. Για τις περιπτώσεις κεραιών που έχουν λάβει ΑΕΠΟ πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011 αλλά δεν έχουν λάβει την προβλεπόμενη από την τότε ισχύουσα νομοθεσία άδεια, αυτή δίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ Α' 102) μετά το εδάφιο η προστίθενται νέα εδάφια θ και ι, ως εξής:

«θ. κλάδος Π.Ε. Διοικητικών, που μετατάχθηκαν από την Ελληνική Αγροφυλακή κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011.

ι. κλάδος ΔΕ Οδηγών».

3. Στο άρθρο 26 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ 70 Α) μετά τις λέξεις «στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 2 και της περίπτωσης 6β του άρθρου 3 του ν. 998/1979» προστίθεται η φράση «ως και στην κατηγορία των υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπών κορυφών ή αλπικών ζωνών των ορέων της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει».

4. Το εδάφιο ε της παραγράφου 1 του άρθρου μόνου της Υπουργικής Απόφασης 125469/1993 (ΦΕΚ 328 Β) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Να πρόκειται για δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2 ή για τις εκτάσεις της περίπτωσης 6β του άρθρου 3 ή για τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει».

5. Η παράγραφος 14 του ν. 3937/2011(ΦΕΚ Α'60) αντικαθίσταται ως εξής :

«Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ιδρύεται στην Ειδική Γραμματεία Δασών Εθνική Τράπεζα Δασικού Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) με σκοπό τη διατήρηση, προστασία και αειφορική διαχείριση των δασικών γενετικών πόρων. Έργο της Εθνικής Τράπεζας Δασικού Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) είναι:

α) Η απογραφή, ο χαρακτηρισμός, η αξιολόγηση και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, καθώς και η πιστοποίηση των ενδημικών γενετικών πόρων. Τα δημόσια και ιδιωτικά φυτώρια χρησιμοποιούν γενετικούς πόρους ενδημικών ειδών για την παραγωγή δενδρολλίων πιστοποιημένους από την Τράπεζα Γενετικού Υλικού.

β) Η προστασία και παρακολούθηση μονάδων προστασίας δασικών γενετικών πόρων.

γ) Η προστασία και παρακολούθηση της βιοποικιλότητας της μακκίας βλάστησης.

δ) Η απογραφή των ιδιωτικών και δημόσιων, επιστημονικών και μη συλλογών.

ε) Η καταχώριση σε βάση δεδομένων των δασικών γενετικών πόρων της Ελλάδας, η οποία θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».

6. Η παράγραφος 13 του άρθρου 28 του ν. 2664/1998, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιοχές που κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση και στις οποίες έχουν συγκροτηθεί οι Επιτροπές Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995, καθώς και στις περιοχές για τις οποίες καταρτίστηκε και κυρώθηκε ο δασικός χάρτης, οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979 παύουν να ισχύουν και τα προβλεπόμενα από αυτές συμβούλια παύουν να λειτουργούν. Εκκρεμείς ενώπιον των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Σ.Ι.Δ.) και των Αναθεωρητικών Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Α.Σ.Ι.Δ.) υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές ή βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων 6β και 6γ του άρθρου 3 του Ν. 998/79, όπως ισχύει, ολοκληρώνονται

σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979. Μετά την έκδοση των σχετικών γνωμοδοτήσεων παύει η λειτουργία των ανωτέρω Συμβουλίων. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του Ν. 998/1979 παραμένει σε ισχύ, μόνον όσον αφορά τη συγκρότηση του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών, το οποίο διατηρείται μόνο για τη συγκρότηση του Μικτού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της παραγράφου 7 του άρθρου 25 του Α.Ν. 1539/1938.

Υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων, που εκκρεμούν ενώπιον των ΣΙΔ, κατά τη συγκρότηση, στις υπό κτηματογράφηση περιοχές, των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 δύνανται μετά από αίτηση του αξιούντος το εμπράγματο δικαίωμα ιδιώτη να παραπεμφθούν προς κρίση στην αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 του ν. 2308/1995».

7. Στο άρθρο 19 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ 63 Α) μετά τις λέξεις «πυροσβεστικό υπάλληλο» προστίθενται οι λέξεις «ως και από δασικούς υπαλλήλους της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του Ν. 1845/1989, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και τους υπαλλήλους των κλάδων ΥΕ Δασοφυλάκων και ΔΕ Γεωτεχνικών Δασοφυλάκων που μετατάχθηκαν στις Δασικές Υπηρεσίες από την Ελληνική Αγροφυλακή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011)».

8. Η περ. δ της παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60), που προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4164/2013 (Α' 156/9.7.2013), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Δεν επανεξετάζεται στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 14 του ν. 998/1979 ή της κατάρτισης των δασικών χαρτών ο χαρακτήρας των εκτάσεων ή τμημάτων αυτών για τις οποίες είχαν εκδοθεί από τις αρμόδιες δασικές αρχές, διοικητικές πράξεις κατά τη διάρκεια ισχύος και κατ' εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου 5, υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο έκδοσης των πράξεων αυτών οι ανωτέρω εκτάσεις ανήκαν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, ή στον Ε.Ο.Τ. ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου».

9. Η παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 3585/2007 (ΦΕΚ 148 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ποινή κράτησης που επιβλήθηκε για τέλεση αγροτικού αδικήματος με αμετάκλητη απόφαση και δεν εξαγοράστηκε από τον καταδικασθέντα εκτίεται στο κρατητήριο του Αστυνομικού Τμήματος της έδρας του οικείου πταισματοδικείου ή της κατοικίας του καταδικασθέντα».

Άρθρο 32 - Μεταβατικές διατάξεις

Ι. Μεταβατικές διατάξεις ν. 998/1979

1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου, καταλαμβάνει και όσες υποθέσεις δεν ολοκληρώθηκαν, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκονται.

2. Υποθέσεις άρσης ή ανάκλησης πράξεων κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων, που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ενώπιον των Πρωτοβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων συνεχίζονται από το στάδιο στο οποίο βρίσκονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της με την παράγραφο 3 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου.

3. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, υδατοκαλλιέργειες, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του

παρόντος νόμου χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων ββ και βγ του άρθρου 3 του ν. 998/1979, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση επέμβασης των άρθρων 45 και 47 α του ν. 998/1979, έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή βεβαίωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία καθώς και τα πιστοποιητικά από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία ή την άδεια δόμησης, όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 νόμου 4056/2012. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, κήρυξης τους ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις, οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία. Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω εγκαταστάσεων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη πράξη του προϊσταμένου του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται δασαρχείο σε επίπεδο νομού, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω εγκαταστάσεων, κοπή ή εκχέρσωση δασικής βλάστησης, καθώς και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία τους.

4. Χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία χιονοδρομικών κέντρων, που λειτουργούν σε εκτάσεις που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία και δεν έχουν την προβλεπόμενη από την παράγραφο 1 του άρθρου 49 του ν. 998/1979 έγκριση, οφείλουν να λάβουν αυτή εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθεί η προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση, οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν.

5. Έργα που εξυπηρετούν ανάγκες ύδρευσης όπως δεξαμενές, γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δίκτυα αγωγών προσαγωγής κτλ, που κατασκευάστηκαν από ΟΤΑ μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας για κάλυψη των αναγκών τους, χωρίς την προβλεπόμενη από τις εν λόγω διατάξεις άδεια, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για χρονικό διάστημα δύο ετών, εντός του οποίου οφείλουν να λάβουν την έγκριση της § 2 του άρθρου 53 του ν. 998/1979 και τις προβλεπόμενες από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία εγκρίσεις, εφ' όσον από την φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας.

Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των παραπάνω εκτάσεων ανακαλούνται.

6. Κατασκηνώσεις που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, συνεχίζουν να λειτουργούν για διάστημα δύο (2) ετών από την ισχύ του παρόντος νόμου, προκειμένου να εκδοθούν οι προβλεπόμενες άδειες σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της επόμενης παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου. Στις περιπτώσεις αυτές, η έγκριση επέμβασης του άρθρου 50 του παρόντος νόμου εκδίδεται και επί εκτάσεων της κατηγορίας β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από την δασική υπηρεσία.

7. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων, που εξυπηρετούν τη λειτουργία κατασκηνώσεων, σε δημόσια και μη δάση και δασικές εκτάσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη

νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων σε εκτάσεις εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών προ του 1923, εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι δόμησης που καθορίζονται στα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979.

8. Ορειβατικά καταφύγια που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, νομιμοποιούνται ανεξαρτήτως αριθμού κλινών, εφόσον εντός δύο (2) ετών από την ισχύ του παρόντος νόμου οι δικαιούχοι λάβουν την κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 56 του ν. 998/1979 έγκριση επέμβασης.

9. Αποφάσεις που εκδόθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 66 ν. 998/1979 και 16 ν. 1734/1987, εξακολουθούν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις έκδοσής τους. Καστανοτεμάχια που παραχωρήθηκαν προσωρινά με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία οριστικής παραχώρησής τους επειδή δεν πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου ο σκοπός της παραχώρησης, καταβλήθηκε όμως εν όλω ή εν μέρει το τίμημα, παραχωρούνται με οριστικό τίτλο εντός του έτους από την ισχύ του παρόντος νόμου στους νόμιμους δικαιούχους ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η μορφή του καστανώνα και θα συνεχιστεί η δενδροκομική εκμετάλλευση, με εξημέρωση των καστανοδένδρων, και ότι θα καταβληθεί το υπόλοιπο του τιμήματος, εφόσον υφίσταται τέτοια εκκρεμότητα.

10. Τουριστικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα δασικού χαρακτήρα του Ελληνικού Δημοσίου ή του ΕΟΤ, που έχουν οποτεδήποτε παραχωρηθεί σε αυτόν για τουριστική αξιοποίηση καθ' οιονδήποτε τρόπο, ανεγερθείσες από τον Ε.Ο.Τ. ή την ΕΤΑΔ ή τρίτο, στον οποίο παραχωρήθηκαν τα δικαιώματα τουριστικής αξιοποίησης, θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες. Για τη νομιμότητα των εγκαταστάσεων αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του ΕΟΤ, με τη διαδικασία που καθορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1^α του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (Α'118), όπως ισχύει. Με την έκδοση της ανωτέρω πράξης οι εγκαταστάσεις, όπως αυτές περιγράφονται και αποτυπώνονται στο διάγραμμα που τη συνοδεύει, θεωρείται ότι πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση οικοδομικής άδειας επισκευής, συντήρησης και εκσυγχρονισμού και οι αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη χορήγηση της σχετικής άδειας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά ως προς την περαιτέρω τουριστική αξιοποίηση των ως άνω ακινήτων των διατάξεων του άρθρου 49 του ν. 998/1979.

11. Στις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 18 του παρόντος νόμου, υπάγονται και οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος αυτού, υποθέσεις του άρθρου 12 του ν. 3208/2003.

12. Κοιμητήρια υφιστάμενα, κατά την έννοια και τις προϋποθέσεις της από 19.4.1978 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 424/1978), μετά των απαραίτητων εγκαταστάσεων αυτών σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, θεωρούνται νομίμως υφιστάμενα. Τα όρια της έκτασης που καταλαμβάνουν αποτυπώνονται με μέριμνα του οικείου Δήμου και ελέγχονται από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία. Για τη νομιμότητα εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τυχόν πράξεις της Διοίκησης για την προστασία των ανωτέρω εκτάσεων ανακαλούνται αυτοδίκαια.

Η επέκταση των ανωτέρω νεκροταφείων επιτρέπεται, εφόσον από ειδική μελέτη προκύπτει η αδυναμία εξασφάλισης κατάλληλου για το σκοπό αυτό άλλου χώρου και μετά από εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας και υδρογεωτεχνικής μελέτης.

II. Μεταβατικές διατάξεις ν. 3208/2003

1. Η παρ.2 του άρθρου 17 του ν. 3208/03, πλην του τελευταίου εδαφίου της, καθώς επίσης και η παρ. 3 του ίδιου άρθρου καταργούνται μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μετά την οποία για τις παραχωρηθείσες εκτάσεις ισχύουν οι όροι των παραχωρητηρίων. Το ίδιο ισχύει και για τα ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που εκχερσώθηκαν για μόνιμη γεωργοδενδροκομική καλλιέργεια σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

2. Δημόσιες δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν κατά τις διατάξεις του άρθρου 193 του Ν. 4173/1929 σε δήμους και κοινότητες με οριστικά παραχωρητήρια, προς εγκατάσταση των δικαιούχων κατοίκων τους ή των καθολικών διαδόχων τους, παραχωρούνται σε αυτούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου όπως ίσχυσε, μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μετά από διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου οργάνου.

III. Μεταβατικές διατάξεις ν.δ. 86/1969

1. Φυτώρια που λειτουργούν νόμιμα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια διετία (2) από την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969 άδεια.

2. Μέχρι την ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της παραγράφου 3 του άρθρου 103 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, η βοσκή ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάσταση του με το άρθρο 25 του παρόντος νόμου ή σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4061/2012, εφόσον οι εκτάσεις υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του...

Άρθρο 33- Σχέσεις προς κείμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 καθώς επίσης και οι παράγραφοι 4,5,6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/03 (ΦΕΚ Α' - 303).

β) Το άρθρο 18 του ν. 3208/2003.

γ) Το άρθρο 12 του ν. 3208/2003, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στη διάταξη της παρ. 11 του τμήματος Ι του άρθρου 32 του παρόντος.

δ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 12 και το άρθρο 52 του ν. 3498/2006.

ε) Το Προεδρικό Διάταγμα 189/1981 (ΦΕΚ 54/Α') "Περί χορηγήσεως αδειας εγκαταστάσεως και επεκτάσεως βιομηχανιών εντός δασών και δασικών εκτάσεων και παραχωρήσεως αυτών διά την δημιουργίαν βιομηχανικών περιοχών", παύει να ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

στ) Το άρθρο 67 του ν. 4042/2012

ζ) Οι παράγραφοι 1(β), 2 και 3 του άρθρου 62 του ν. 998/1979

η) Οι παράγραφοι 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 14 του άρθρου 21 του ν. 3208/03

θ) Το άρθρο 74 του ν. 998/1979

ι) Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4056/2012 (Α'52).

κ) Το στοιχείο Α' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000(46 Α) , το οποίο είχε τροποποιηθεί με την παρ. 16 του άρθρου 29 του ν. 4053/12, (ΦΕΚ-44 Α), και αντικατασταθεί με την παρ. 1(Β) του άρθρου 58 του ν. 4146/13, (ΦΕΚ-90 Α).

λ) Το άρθρο 114 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

μ) Το άρθρο 43 του ν.4067/2012 (ΦΕΚ Α 79/9.4.2012)

ν) Το άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 4056/2012 (Α'52)

ξ) Η παρ. 4 του άρθρου 9 του Ν. 3937/11, (ΦΕΚ 60 Α).

ο) Η παρ. 16 του άρθρου 1 του Ν. 3208/03, ΦΕΚ-303 Α'

π) Τα άρθρα 13 και 17 του Ν.1734/1987(ΦΕΚ 189 Α'), με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 2 του παρόντος.

ρ) Οι παράγραφοι 4 έως 8 του άρθρου 19 του ν. 3377/2005 (ΦΕΚ 202 Α).

στ) Το άρθρο 40 πλην της παρ. 10 του Ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α').

υ) Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.

2. "Οι διατάξεις των εδαφίων της παραγράφου 2B του άρθρου 13 του ν.1734/1987 τα οποία προσετέθησαν με το άρθρο 16 του ν.2040/1992 και την παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 4208/2013 (ΦΕΚ Α'252) παραμένουν σε ισχύ. Η παραχώρηση και η αλλαγή χρήσης στις ανωτέρω περιπτώσεις γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για έκταση μέχρι 10 στρέμματα, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αν πρόκειται για έκταση μέχρι 50 στρέμματα και του υπουργικού συμβουλίου, αν πρόκειται για μεγαλύτερες εκτάσεις, ύστερα από εισήγηση της οικείας διεύθυνσης δασών. Η απόφαση για την παραχώρηση συνοδεύεται από έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας προστασίας περιβάλλοντος του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την παραχώρηση. Στην έκθεση αναφέρονται οι τυχόν όροι, με τους οποίους θα πρέπει να γίνει η παραχώρηση και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος. Η μη συμμόρφωση με τους όρους και η μη εφαρμογή των μέτρων συνιστούν λόγο υποχρεωτικής ανάκλησης της παραχώρησης. Αν πρόκειται για παραχωρήσεις εκτάσεων που βρίσκονται σε παραμεθόριες ή αμυντικές περιοχές, απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 34

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4/12/2013

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ
ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ
ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΑΚΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ